

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 6. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492, 3493.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455
Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190
Računi pri pošti: Ljubljana: Ljub-
ljana št. 11842, Praga št. 78.180,
Wien št. 105.241

Naročnina: znana mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 6. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126 Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

JUTRO

Topovi v Avstriji še niso umolkneli

Boji med vladnimi četami in socialisti so se tudi včeraj nadaljevali še ves dan in se posebno razbesneli v dunajskih predmestjih — Tudi v deželah odpor še ni zlomljen

Dunaj, 14. februarja. r. Tudi danes situacija v Avstriji za vladno še ni rešena. V nekaterih krajih je postala celo še težavnejša, kakor je bila včeraj. Vladne čete so se kljub ojačeni policiji in mobiliziranemu Heimwehru proti pričakovanju pokazale prešibke, da bi mogle v kratkem času zatreti upor. Poleg tega pa so se pojavile še resne težkoče in nesoglasje v vladi sami. Del krščanskih socialcev je bil že poprej skrajno nevoljen zaradi naraščajočega in vedno bolj prevladujočega vpliva Heimwehra na vodstvo državne politike. Po zadnjih dogodkih se je to nesoglasje še povečalo in v teku včerajšnjega dne je prišlo v vladi do velikih nesoglasij. Znano je bilo že prej, da so zlasti nižjeavstrijski klerikalci hudi nasprotniki Heimwehra. Državljanska vojna, ki je nastala kot posledica vpliva Heimwehra, je dovela do odkritega konflikta. Vodja nižjeavstrijskih klerikalcev, badenski župan dr. Kolmann, je že včeraj pozval dr. Dollfussa, naj takoj izvagonira iz vlade heimwehrovce, grozeč, da bodo v nasprotnem primeru nižjeavstrijski klerikalci, ki predstavljajo najmočnejšo skupino krščansko-socialne stranke, prešli v opozicijo. Sprčo bojev s socialisti pa se Dollfuss ni mogel odločiti in tako so se danes popoldne razširile po Dunaju vesti, da so trije krščansko-socialni ministri podali ostavko, in sicer nižjeavstrijski deželni glavar dr. Buresch, prosvetni minister dr. Schmitz in še neki tretji član vlade. Vlada do večera teh vesti ni niti potrdila, niti demantirala, kar utrjuje splošno vtis, da niso brez podlage.

Kakor nocoj izgleda, državljanska vojna še ne bo tako brzo likvidirana. Vladne čete, policija in ostala oborožena sila so predvsem vezane na Dunaj, kjer je še vedno največja nevarnost. Provinca je več ali manj prepuščena sama sebi in Heimwehru, ki pa ne kaže one odločnosti, kakor se je sprva pričakovalo. Zlasti je odpovedala nižjeavstrijska Heimwehr, ki že poprej ni bila posebno zanesljiva. Revolucionarni pokret je zaradi tega zavzel v provinci še večji razmah. Socialni demokratje so v teku preteklih noči in današnjega dne popolnoma zagospodarili v vsej gornjemurski dolini in dobili v svoje roke tudi Gloggnitz in Neunkirchen, dve zelo močni postojanki, poleg tega pa tudi celo vrsto manjših krajev na Gornjem Štajerskem in Nižjem Avstrijskem. V vseh teh krajih so se uporniki polastili javnih uradov, občinskih domov, orožniških postaj, pošte in telefona ter na mnogih krajih pripravljenih skladišč orožja in municije. V Gloggnitzu so uporniki razorožili močan oddelek vojske in policije ter zasedli predvsem tudi železniško progo, tako da obvladajo celokupni promet do Dunaja na eno in do Brucka na drugo stran. Po zadnjih poročilih je cela vrsta avstrijskih mest docela odrezana od zaledja in nima nobene zveze z Dunajem.

Tretji dan državljanske vojne

Dunaj, 14. februarja. Danes so se v raznih okrajih Dunaja še vedno vršili boji. Posebno huda je bila borba v Floridsdorfu, kjer je vojaštvo ponovno streljalo s topovi. Vse bolnišnice so prenapolnjene ter so na njih izobesili zastave rdečega križa, da bi jih ne bombardirali.

Na dunajsko mestno hranilnico, kjer je bilo izmenjavno vodstvo, se je danes pričel run, vendar pa izplačuje samo manjše vsote. Delavska banka je zaprta. Večina inozemskih listov je bila danes zaplenjena, ostali pa so bili v kratkem času razprodani.

Število mrtvih, ki so padli v bojih, še ni ugotovljeno. Gotovo pa znaša že samo na Dunaju več sto.

V bližini Linca je prišlo do novega spopada. Vojaštvo je pri poskusu zavzetja nekega delavskega doma naletelo na izredno hud odpor. V borbi iz bližine je padlo 31 ljudi, med njimi 8 vojakov. Vlada ponovno trdi, da je gospodar položaja, kar pa ne odgovarja točno okoliščinam, ker boji še vedno trajajo in se še nespustno čuje streljanje iz pušk in topov.

Nad telefonskimi razgovori se izvaja stroga cenzura zaradi česar v inozemstvo ne morejo priti objektivne vesti.

V teku noči je bilo dunajsko vojaštvo ojačeno z oddelki posadke v Kremsu. Kakšen je položaj izven Dunaja se še ne more pregledati. Ve se le toliko, da je v Gradcu ponovno došlo do hudih spopadov in streljanja. Bruck ob Muri je deloma še vedno v rokah ustašev. Delavski vodja Wallisch, na katerega je razpisana nagrada 1000 šilingov, se je umaknil s 400 uporniki v gozdove, kjer ga je vojaštvo obklopiło.

Vlada je na Dunaju razpustila 36 delavskih organizacij.

Nočna posvetovanja na vladi

Dunaj, 14. februarja. V uradu državne kancelarije se je ponoči ob 1. pričelo posvetovanje vlade ki se ga je udeležila tudi ministri za javno varnost Fay in inšpektorji za javno varnost iz raznih pokrajin in predsednik dunajske policije. Vlada je razpravljala o ukrepih za zagotovitev mira in o uporabi radikalnejših sredstev proti upornikom. Posvetovanja vlade so trajala do razsvetlega jutra.

Med drugim je bilo sklenjeno, da se vsi

mostovi, ki vodijo iz Floridsdorfa preko Dunava v notranje dele mesta, še lažje zasedejo s strojnimi puškami, topovi in z večimi oddelki vojske.

Gledališki ravnotežje ob imni popoldne ob 13. konferenco, na kateri so se povzpeli, ali naj bi se gledališča vendarle že odprla, ker trpijo podjete izredno velike škodo. Vlada se je postavila na stališče, da morajo ostati gledališča, kinematografi in druga taka shališča zaprta, ker so velike dvorane zelo priporavne za demonstracije in nemire. Prav tako je bil danes odpovedan tudi veliki koncert dunajske filharmonije, ki bi ga moral dirigirati Franz Lehár in na katerem bi morala med drugimi nastopiti tudi Taubert in Jarmila Novotná.

Obsedno stanje tudi na Gradiščanskem

Dunaj, 14. februarja. AA iz Eisenstadta poroča, da je na Gradiščanskem proglašeno obsedno stanje.

Begunci v Bratislavi

Bratislava, 14. februarja. h. Tukaj so bile danes razširjene govorice, da je davi prišel peš v Bratislavo dr. Otto Bauer iz Avstrije ki se je baje odnehal dalje v Brno. Hoteli v Bratislavi so polni begunciev z Dunaja, ki prihajajo do Bratislave večinoma peš, ker ne vozi noben vlak in je tudi promet na električni železnici med Bratislavo in Dunajem začasno ustavljen.

Budimpešta, 14. februarja. r. Madžarski listi so v splošnem precej rezervirani in ne podarjajo, da preživlja Avstrija najtežje čase. Danes opoldne se je vršila izredna seja madžarske vlade, na kateri je razpravljala o dogodkih v Avstriji in oglede ukrepe glede številnih begunciev, ki so prihajali iz Avstrije. Med njimi jih je največ iz meščanskih krogov, socialnih demokratov je le malo.

Prekasna intervencija francoske vlade

Pariz, 14. febr. 8. V listu »Echo de Paris« je objavil Pertinax članek, v katerem izvaja naslednje:

»Francoski socialisti so obetali vso svojo podporo sedanji nacionalni vladi, če izpolnjuje, da avstrijski zvezni kancelar Dollfuss ne bo razpustil socialno-demokratske stranke v Avstriji. Dollfuss je tozadevno zahteval francoske vlade, da sprejme in pripravi vse potrebno, da se prenajho preganjati socialistične organizacije. Med tem pa je bila v Franciji v ponedeljek proglašena generalna stavka in francosko znanje ministrstvo ni moglo priti niti v telefonsko niti v brtolavno zvezo s francoskim poslanikom na Dunaju da bi mu sporočilo svoje poslednje odredbe glede tega vprašanja. V Avstriji so se v ponedeljek pričele revolucionarne borbe ki so povzročile, da je danes avstrijska socialistična organizacija na tleh Pertinax zaključuje, da sta Blum in Jouhaux,

organizatorja francoske generalne stavke, v veliki meri sokrivna propasti socialne demokracije v avstrijski republiki.«

Strašne žrtve na Dunaju

Dunaj, 14. februarja. r. V današnjih lutranjih urah je kazal Dunaj grozno sliko nočnih borb, ki so zahtevale mnogo večje žrtve, kakor se je prvotno mislilo. V delavskih predmestjih Dunaja so cele ulice v razvalinah. Mnogo hiš, v katerih so se delavci branili, je porušeni, ostanki pa so v plamenih. Posebno v Floridsdorfu je ogromna materialna škoda, ne glede na številne človeške žrtve. Tu je nastopila vojska s težkim topništvom, metalcji min in metalci plamenov. Trupla ubitih vojakov, policijskih stražnikov in upornikov leže po ulicah nepokopana, še mnogo več pa jih je po hišah in pod razvalinami. Med ubitimi je tudi mnogo žensk in otrok. Ženske so se na mnogih krajih lunaško borile in pokazale neverletno smelost in lunaštvo. Štiri velike hiše, v katerih so se zaharikadrali delavci, je volaštvo na povleje podkancelarja Feyta, ki osebnost vodi vso akcijo, z dinamitom pognalo v zrak. Izpod ruševin so izkopali poznele nad 100 trupel, med njimi mnogo žensk in otrok.

Prve smrtne obsodbe izjemnih sodišč

Dunaj, 14. februarja. a. Na Dunaju je bila danes razglašena prva sodba po preteklem sodu. Izmed 10 obtožencev je sodišče enega spoznalo krivega, za ostale pa je bil postopek odgođen, ker njihove krivde ni bilo mogoče dokazati v določenem roku. Na smrt z obsojenem je bil obsojen 43-letni član Schutzbanda Münchreiter. Obsodba je bila takoj izvršena, čeprav je

bil obsojenec tako težko ranjen, da so ga morali pred sodišče prnesti.

Pred graškim prekim sodom se je moralo zaradi napada na orožništvo zagovarjati 24 članov Schutzbanda. Vsi primeri pa so bili po daljši razpravi izročeni rednemu porotnemu sodišču v nadaljnjo razpravo.

Dunaj, 14. febr. a. Pred prekim sodom na drugem dunajskem deželnem sodišču se je vršil danes popoldne proces proti poveljniku floridsdorfskih gasilcev inž. Weislu ki je včeraj vodil oddelek gasilcev pri obstreljevanju policijskega komisariata v Floridsdorfu. Proces se je zaključil nocoj ob 21.43, ko je bila razglašena sodba, ki ugotavlja, da je inž. Weisl kriv. Bil je obsojen na smrt na vešilih.

Kaj dela avstrijska legija?

Berlin, 14. febr. r. Sinoči je dunajski radio poročal, da je takozvana avstrijska legija, sestavljena iz hitlerjevcev, ki so pobegnili iz Avstrije, odkorakala proti avstrijski meji ter da se pripravlja na oborožen vpad v Avstrijo, hoteč priskočiti na pomoč socialnim demokratom. Danes opoldne je berlinski radio to vest najodločnejše demantiral, označujoč jo za manever avstrijske vlade, ki hoče s takimi vestmi zabrisati svoje lastno početje in pridobiti simpatije javnosti.

Sabotaža v Gradcu

Gradec, 14. febr. r. V teku današnjega dne je bilo izvršenih v Gradcu in okolici nšteto sabotažnih dejanj. Zlasti na železnici so socialistični pristaši na vse mogoče načine ovirali promet. Na mnogih progah so zrahleli ali pa popolnoma odtrgane tračnice, na kolodvorih ni skoro niti ene kretnice, ki bi redno funkcionirala na večjih postajah pa so zlasti pokvarili bločnice. V Kapfenbergu so delavci zavzeli arzenal in se polastili velikih količin orožja in municije. Tudi sresko načelstvo je v njihovih rokah.

Socialistična trdnjava v predmestju Floridsdorfu

Vladne čete brezuspešno naskakujejo Floridsdorf in ga obstreljujejo tudi s težko artiljerijo

Dunaj, 24. februarja. Boji na Dunaju, ki so, kakor v preteklih dveh nočeh, tudi v poslednji noči malo prenehali, so se davi okrog 7. ure znova začeli. Zlasti iz Floridsdorfa in Meidlinga je bilo slišati ves dozdand močno topovsko streljanje. V Floridsdorfu je državna eksekutiva stavila v akcijo celo najtežje avstrijske topove. Vladne čete so se zakopale v jarke okrog okraja in so bile tekom dopoldneva znatno ojačene. Vlada jim je poslala na pomoč predvsem polk pehote iz St. Pöltena. Okrog Floridsdorfa so stacionirane skoraj vse avstrijske artiljerijske baterije s topovi po 15 cm. Situacija je bila še davi v zgodnjih urah zelo kritična. Socialno demokratski oddelki v Floridsdorfu, ki štejejo okrog 3000 mož, so do popoldneva odbili vse napade vladnih čet. V drugih dunajskih okrajih so ohranili svoje položaje. Topovi so se zjutraj oglašali bolj sporadično, proti popoldnevu pa je bilo topovsko streljanje že zelo močno. Vstahi so se v Floridsdorfu utrili zlasti v novih občinskih zgradbah. Najljajša taka zgradba je tam mestna posvetovalnica, ki šteje okrog 100 prostorov in ima štiri večje in tri manjše stolpe. S stolpov in z oken streljajo vstahi s strojnimi puškami in manjšimi topovi na svoje obklobovalce. Okrog 9 dopoldne je generalni štab vladnih čet poslal v XXI. okraj oklopni vlak s šestimi oklopnimi vozovi. V vlak su bili instalirani tudi lažji topovi. Vlak je s precejš-

njo naglico pridrvel v sredo okraja. Vojaštvo pa topov ni vporabljalo, marveč je metalo proti socialističnim postojankam le mine, ki so imele namen predvsem zastrašiti socialiste. S topovi niso streljali zaradi tega, ker je v socialističnih postojankah zbranih tudi mnogo žensk in otrok. Nad XXI. okrajem sta krožili davi tudi dve policijski letali z artiljerijskimi opazovalci, ki so bili v radijski zvezi z generalnim štabom oblegovanelega topništva ter vodili obstreljevanje socialističnih postojank.

Opoldne je bilo vrhovno vodstvo državne eksekutive obveščeno, da so se tudi v Hitzingu pričeli novi boji. Vlada je o tem takoj izdala komunikne, v katerem pravi, da se vršijo tam borbe moža proti možu ter da bodo vladne čete do večera nedvomno že popolnoma obračunale z vstahi.

Davi je policija v Floridsdorfu aretirala inž. Weisla poveljnika tamkajšnjih gasilcev. Vstajem je namreč pričelo primanjkovati orožja in streljiva in Weisl je skušal z zvijačo dobiti nove zaloge orožja. Nenadoma se je pognal z vsemi motornimi gasilskimi vozovi in peščico gasilcev izza socialističnih okopov ter zdrvel skozi policijske kordone. Policija in vojaštvo ga ga nutili na miru v mnenju, da gre kam gasiti. Weisl pa se je z naglico odpeljal v neko drugo zapuščeno občinsko zgradbo, kjer so bile velike zaloge orožja in municije. Tu je orožje naložil na

vozove in se pričel zopet z vso naglico vračati v oblegani del mestnega okraja. Policija pa je bila med tem obveščena, za kaj gre, in so zato gasilske vozove ustavili. Weisl je bil postavljen pred preki sod.

Opoldanska situacija

Dunaj, 14. februarja. g. Od novinarja, ki je smel na podlagi uradne legitimacije prehoditi vse blokirano ozemlje na Dunaju, je prejel vsi dopisnik naslednje situacijsko poročilo:

Vsi znaki kažejo, da so začeli strašni boji, ki divjajo že dva dneva po dunajskih predmestjih, končno vendarle pojemati. Delavstvo in tudi organi državne eksekutive kažejo znake izčrpanosti, toda kljub temu je v današnji noči treba računati še z novimi boji. Dasi so borbe za posamezne večje komplekse, kakor na primer za Karl Marxhof in Lasallehof končane in odločene v korist vladnih sil, bo vendar treba še v obsežnih predelih izvesti velika čiščenja. Opoldanski obhod po teh okrajih je pokazal, da je zgrajena cela vrsta barikad in da je za obrambo teh barikad pripravljeno znatno število članov Schutzbanda. V teh mestnih delih stanuje večinoma delavstvo in tukaj sta tudi Liebknechtthof in Fuchsenfeldhof, dve ogromni mestni stanovanjski stavbi z nad 1000 strankami. Policija je skušala ponoči izprazniti te zabarikadirane mestne dele, toda v temi je padla nanja iz hišnih vrat, oken in s streh toča krogel, tako da se je morala končno umakniti.

Mnogo skrbi povzroča vladnim četam ozemlje med Floridsdorffom in Stadlaumom, kjer se je ob nasipu severne železnice zakopalo okoli 2000 članov Schutzbanda, ki so dobro oboroženi s strojnimi. Popoldne so bili na Bisamberg odredeni oddelki topništva, ki bodo podpirali pehotni napad na te postojanke Schutzbanda.

Situacija zvečer

Dunaj, 14. februarja. r. Središče borb se je nocoj preneslo na stanovanjski kompleks Göthehof. Tu se je utaborilo več sto upornikov, ki nudijo ogrožen odpor. Tudi pri Marxhofu so vzplamtele nove borbe, ki se nadaljujejo z vso ogorčenostjo. Med ruševinami se je utaborilo več sto upornikov. V Simmeringu trajajo zvečer borbe dalje. V Meidlingu se vrše glavne borbe v Stäubergerasse in Flugschützengasse, kjer so uporniki zgradili barikade in strelske rove, iz katerih ljuto obstreljujejo vojaške čete.

Vteku borb okoli železniške postaje v Floridsdorfu je morala vojska uporabiti tudi mine in težko topništvo. Zvečer bo od štirih strani hkrati izveden juriš na postojanke upornikov, in sicer iz Korneuburga. Večja poslopja v Floridsdorfu, v katerih so se utaborili uporniki, so vsa pod topniškim ognjem.

Zaplemba socialističnega premoženja

Dunaj, 14. februarja. r. Poluradni »Neuigkeitsweltblatt« poroča, da je vlada na svoji današnji seji sklepala o vprašanju, kako nadoknaditi škodo, ki jo je utrpelo avstrijsko gospodarstvo zaradi poslednjih dogodkov. Med drugimi je bil splošen prelog, naj se zapleni imetje vseh socialističnih pravkov, zlasti pa onih, ki so neposredno sodelovali pri revoluciji in zbežali v inozemstvo.

Danes dopoldne so policijski organi zaprli in zapečatili »Delavsko banko«, enega najmočnejših zavodov socialno-demokratske stranke. Bančne prostore so zasedli oddelki Heimwehra. Zaprli so tudi centralni urad socialno-demokratskih nameščencev. Vladni komisar na Dunaju je izdal odredbo, da od danes noben bivši socialistični zavod ali hranilnica ne sme več izdati denarja, in sicer na noben račun. Ker so ugotovili, da je del šoferjev mestnega avtomobilskega šoferjev danes odstavljena in nadomeščena s člani domovinske fronte.

Dunaj, 14. febr. d. Danes dopoldne je novi dunajski občinski komisar Schmitz izdal odredbe glede na dunajsko občinsko upravo. Predvsem je bila razpuščena organizacija dunajskih magistratnih nameščencev, ki je bila v tesnih stikih z razpuščeno socialistično stranko. Mnogi uradniki so bili odstavljani in nadomeščeni s krščansko socialnimi in heimwehrovskimi pristaši. Prav tako so se izvršile personalne spremembe tudi pri upravnih posameznih mestnih okrajih. Poleg drugih je bil odstavljen tudi poslanec Otto Glöckl, ki je predsedoval mestnemu prosvetnemu odboru in obenem zavzemal zelo eksponirano mesto v razpuščeni socialno-demokratski stranki. Glöckel je bil tudi avtor šolskega učnega načrta, ki se je uvedel za ves Dunaj in je bil sestavljen v docela socialističnem smislu. Njegovo mesto je prevzel sam mestni komisar Schmitz, ki je po poklicu prav tako pedagog.

General Körner ubit?

Dunaj, 14. febr. r. Nocoj so se razširile vesti, da je bil ubit bivši vodja socialističnega Schutzbanda general Körner. Baje je hotel pobegniti in je bil na begu ustreljen.

Druga Malypetrova vlada

Demisija Malypetrove vlade zaradi odstopa obeh narodno-demokratskih ministrov — Nova vlada že sestavljena

Praga, 14. febr. a. Narodni demokrati so danes zaradi sklepa o devalvaciji krome izstopili iz koalicije in iz vlade, zaradi česar je ministrski predsednik Malypetr podal ostavko svoje vlade.

Istočasno je podalo ostavko tudi predsedništvo češkoslovaške Narodne banke, ki se ne strinja z devalvacijo krome in je za konservativno valutno politiko. Ostavko na svoje položaje so podali guverner dr. Viljem Pospisil, višji ravnatelj Avgust Novak in njegov namestnik Karel Kučera. Kakor zatrjujejo, je za bodočega guvernerja Narodne banke izbran bivši finančni minister dr. Engliš.

Praga, 14. februarja. h. Ob 4 dopoldne je bila sela inistrskega sveta ki le s e lela na znanje ostavko trgovskega ministra dr. Matoněka in izstop iz vlade demokratov iz vlade koalicije. Ob 7. zvečer je predsednik republike Masaryk sprejel vse člane vlade, sprejel demisijo Matoněka na znanje in imenoval na predlog ministrskega predsednika Malypetra po kratkem potu novo vlado. Iz vlade sta izstopila dva ministra in sicer dr. Matoušek in notranji minister dr. Jan Černý (izven strank). Namestu njih sta vstopila v vlado univ. prof. dr. Krčmař (izven strank) in poslanec češke agrarne stranke dr. Josip Černý. Po nekaterih izjemnih v resorih je nova vlada sestavljena takole:

Predsedstvo Malypetr, zunanje zadeve

tr. Beneš, notranje zadeve dr. Josip Černý, trgovina inž. Dostálek (klerikalci), finance Trapl, pravosodje socialni demokrat tr. Derer, znanje Reichvne, nošta Franke, javna služba dr. Czech, kmetištvo Hrdza, socialno skrbstvo dr. Meissner in prosveta Krčmař.

OBČINSKI URADNIKI

Banovinski svet je včeraj razpravljal o uredbi za občinske uslužbenice in jo v glavnem že odobril

Ljubljana, 14. februarja.

Banovinski svet je danes dopoldne in popoldne razpravljal o uredbi za občinske uslužbenice.

Pred prehodom na dnevni red je dopoldne b. s. Ivan Tavčar poudarjal nujno potrebo, da izplača država banški upravi dotacijo 7 milijonov dinarjev, ker je od nje odvisno ravnotežje banovinskega proračuna. Dotacija je absolutno utemeljena, ker je državna uprava prevajala na banovinsko upravo razna bremena in obveznosti. Predlaga resolucijo, s katero banovinski svet poziva kraljevsko vlado, da nujno nakaže dravski banovinski dotacijo 6 milijonov 923.333 Din, ki je določena med dohodki banovinskega proračuna za leto 1933-34, in da vstavi v državni proračun redno dotacijo za dravsko banovino v znesku 7 milijonov dinarjev. Resolucija je bila soglasno sprejeta.

Ban o uslužbenih uredbi

Pred razpravo o osnutku uredbe o občinskih uslužbenih je ban dr. Marušič omenil, da je obseg uredbe v splošnem določen v § 85 zakona o občinah. Uredba je za dravsko banovino nekaj novega, ker prvič splošno ureja službeno razmerje občinskih uslužbenec vseh občin razen avtonomnih mest. Poprejšnje male občine pri nas občinskega uradništva v pravem smislu besede sploh niso imele. Teža vseh upravnih poslov je ležala na županu in na občinskem tajniku. Nova velika občina pa zahteva tudi dober upravni aparat, ki ga more dobiti le z uslužbenici, ki primerno splošno izobrazbo. V uredbi so določeni za občinske uslužbenice razmeroma nizki prejemki kot minimum, pod katerega se ne sme iti. Prejemki so bili določeni zato tako nizko, da bodo imele tudi najmanjše občine tim večjo prostost pri končnem določanju višine plač. Nova je tudi ustanovitev posebnega pokojninskega sklada za občinske uslužbenice. Ker se mora ta sklad šele ustanoviti, je bilo treba pri nas občinam in uslužbenicam naloziti večja bremena, kakor so jih naložile ostale banovine, kjer so taki skladi že obstojali. V prehodnih določbah se je moralo na eni strani upoštevati v zakonu določeno načelo pridobitvenih pravic, na drugi strani pa javni interes, ki nujno zahteva, da se odpravi iz občinske službe, kar je nesposobnega in neprimernega. Skušale pa so se tudi v tem pogledu ublažiti trdote, ki se redno pojavljajo pri vsaki večji reformi.

Glavne določbe

Kakor smo že poročali, je bil takoj ob otvoritvi zasedanja banovinskega sveta izvoljen ožji ožek z nalogo, da preštudira od banke uprave sestavljeni osnutek uredbe o občinskih uslužbenih. V imenu ožjega je na današnji seji dal občirno poročilo b. s. dr. Režek, ki je sporočil tudi razne spreminjalne predloge, sklenjene v ožjeku.

Osnutek uslužbenice uredbe je dosti obširen, saj ima 164 členov. Glavne določbe so:

Sprejem v občinsko službo

Za sprejem v občinsko službo so določeni naslednji pogoji: jugoslovanske državljanstvo, starost najmanj 21 in največ 40 let, popolno zdravje, dobro vedenje, znanje službenega jezika, primerna kvalifikacija, odsluženje vojaškega roka v kadru itd. V mestnih, trških, zdraviliških in takih občinah ki imajo nad 3000 prebivalcev, se smejo postaviti za občinske uradnike le osebe, ki imajo popolno srednjo ali tej enako strokovno šolo z zaključnim izpitom ter 3 leta pripravljalne službe, v ostalih občinah pa osebe, ki imajo vsaj 4 razrede srednje ali njej enake strokovne šole in 3 leta pripravljalne službe. Strokovni uslužbenici morajo imeti enako kvalifikacijo, kakor je predpisana za dotično stroko v državni službi. Vsi upravni uslužbenici morajo imeti vrh tega posebnih tečaj, ki ga določa § 91 zakona o občinah. Le diplomirani pravniki so oproščeni tega tečaja in tudi pripravljalna služba traja za nje samo dve leti.

Začasni uslužbenec v pripravljalni službi se lahko vsak čas odpusti z enomesečnim odpovednim rokom.

Glavna službena mesta se izpolnjujejo na osnovi razpisa. Občina pošlje tereno predlog sreskemu načelniku, ki sme enega ali več predlaganih prosilcev odkloniti in vrniti svisle občinski upravi, zaradi izpolnitve predloga. Če ni po 30 dneh od strani sreskega načelnika nobenega ugovora, imenuje občinski odbor na redni seji enega izmed predlaganih treh prosilcev.

Dokler so občinski uslužbenici v aktivni službi, ne smejo izvrševati kakršne obrta po zakonu o obrtih ter tudi ne smejo biti pogodbeni stranke pri občinskih dobavah in delih.

Občinski blaginjski mora pri nastopu službe položiti varščino, ki jo določi vsaka občina.

Soročniki v prvi vrsti ali v postranski vrsti do vštete tretjega kolena, mož in žena ter osobe, ki so v vsakrvi do vštete ga drugega kolena, ne morejo biti uslužbenici iste občine.

Odpoved, odpust, upokojitev

Službeno razmerje preneha poleg drugih razlogov tudi takrat, če po 12 mesecih ne pretrganega bolovanja, odnosno po 15 mesecih skupnega bolovanja v dveh zaporednih letih še vedno ni sposoben za izvrševanje svoje službe; če pride pod skrbstvo ali konkurz; če se brez vednosti staršine po lastni krivdi ne javi v službo v 10 dneh; če se obsoji na zapor, daljši od enega leta; če je ob vstopu v službo za tujci, da je bil že državni, banovinski ali občinski uslužbenec in je izkupil po disciplinarnih predpisih; če se službeno mesto ukinje.

Če je uslužbenec, ki je na glavnem službenem mestu dovršil 35 let efektivne občinske ali druge vštene službe ali če je dovršil 65 let starosti sme iti takoj v pokoj.

Prejemki

Prejemki občinskih uradnikov se dele na osnovno plačo in na osebno določilo. Najvišje mesečne začetne osnovne plače: a) pri neodpolni srednješolski, oziroma ena covredni izobrazbi 450 Din v I. krajevnem razredu, 400 Din v II. krajevnem razredu, b) pri popolni srednješolski izobrazbi 800

Din v I. in 750 v II. krajevnem razredu; c) pri fakultetni izobrazbi 1000 Din v I. in 950 Din v II. krajevnem razredu. Občinski svet mora določiti, da lahko občinski odbor te prejemke povzra za 100 ali več dinarjev po vsaki 5 letih dovoljega službovanja. Povziranje prejemkov se sme izvršiti le, če je sreski načelnik prej ugodno ocenil službovanje uslužbenca. Osebnostne doklade znašajo za vse uradnike ne glede na šolsko kvalifikacijo in število službenih let v prvem krajevnem razredu najmanj 500 v II. krajevnem pa najmanj 100 Din na mesec.

Uradniški pripravniki imajo pravice do osebne doklade in tudi minimalne plače so določene nižje.

V I. krajevnem razredu so vse občine, kjer je sedež sreskega načelnika, dalje zdraviliške občine in občine, ki imajo 3000 ali več prebivalcev. Vse ostale občine so v II. krajevnem razredu.

Podrobnosti o prejemkih, napredovanju itd. določi vsaka občina s statutom. Poleg prejemkov v gotovini sme določiti občina tudi prejemke v naravi (stanovanje, kurjavo in razsvetljavo, itd.).

Pokojnina

Uslužbenici na glavnih službenih mestih imajo pravico do osebne in rodbinske pokojnine. Do osebne pokojnine dobi pravico po 10 letih v aktivni občinski službi vstevši tudi pripravljalnemu službu. Če postane občinski uslužbenec v izvrševanju službe nesposoben za nadaljnje delo, mu sme ban po zaslišanju uprave pokojninskega sklada priznati za pokojnino preko časa, ki ga je doletel prebil v službi, še 10 let. Občinskemu uslužbenicu pripada od osnovne plače kot pokojninska osnova za prvih 10 let 40 odstotkov, za vsako nadaljnje leto pa po 2 odstotka.

Rodbinska pokojnina se odmerja po odstotkih od osnovne plače, ki jo je imel uslužbenec ob času smrti, oziroma na dan upokojitve in sicer po dovršenih 5 letih vplačevanja za enega užitvalca rodbinske pokojnine 25 odstotkov, za dva 35 odstotkov, za tri 40 odstotkov za štiri in več pa 50 odstotkov. Po dovršenih desetih letih se ti odstotki zvišajo za 5 odstotkov, za vsako nadaljnje dovršeno leto nad 10 let pa za 1 odstotek, toda rodbinska pokojnina ne sme biti večja kakor za enega užitvalca 40 odstotkov, za dva 60 odstotkov, za 3 70 odstotkov, za 4 in več pa 80 odstotkov. Če uslužbenec brez svoje krivde umre zaradi poškodb pri izvrševanju občinskih poslov sme ban po zaslišanju pokojninskega sklada priznati njegovi rodbini za pokojnino kakor da je imel 10 let plačevanja več.

Pokojninski sklad

Ustanovi se za dravsko banovino banovinski pokojninski sklad za občinske uslužbenice s sedežem v Ljubljani. Uprava sklada obstoji iz predsednika, ki ga odredi ban izmed državnih uradnikov, iz dveh banovinskih uradnikov, ki jih prav tako določi ban, iz dveh županov, ki jih volijo župani iz svoje srede, ter dveh aktivnih občinskih uslužbenec, ki ju volijo občinski uslužbenici. Funkcijska doba traja tri leta.

V pokojninski sklad se stekajo: 1. Prispevek ki ga plača vsaka občina enkrat za vselej za vsako sistemizirano mesto s pravico do pokojnine, in sicer v iznosu 50 odst. vseh rednih letnih prejemkov v gotovini, združenih s tem mestu, ter prav toliko za vsako pozneje ustanovljeno mesto. 2. Dovoljenjem bans more občina plačati te prispevke v 5 letnih obrokih.

3. Prispevek, ki ga je vsak občinski uslužbenec dolžan plačati v prvem letu po sprejemu v službo, in sicer 10 odst. celotnih rednih letnih prejemkov v gotovini. Prav tako plača vsak občinski uslužbenec ob vsakem napredovanju 10 odst. razlike med novimi in dotedanjimi rednimi letnimi prejemki.

4. Mesečni prispevki uslužbenec v iznosu 7,5 odst. vseh rednih mesečnih prejemkov v gotovini. Upokojeni občinski uslužbenici pa plačujejo prispevek v iznosu 5 odst. zadnjih rednih mesečnih aktivnih prejemkov.

5. Obresti od glavnice tega sklada.

6. Vsakoletni v banovinskem proračunu določeni prispevek, ki se plačuje, dokler ne postane sklad aktiven.

7. Daria volja, subvencije in druge prostovoljne dajatve.

Pokojnina se izplačuje samo iz dohodkov sklada. Ako bi ti ne zadostovali, krijejo primanjkljaj občine sorazmerno po višini neposrednih državnih davkov, ki so predpisani v teh občinah.

Dosedanji občinski uslužbenici

Uredba vsebuje tudi razne disciplinarne predpise, med drugimi tudi za pogodbenne občinske uslužbenice. Po zaključnih določbah mora v teku dveh mesecev, ko stopi ta uredba v veljavo, vsak občinski uslužbenec, ki hoče še nadalje ostati v občinski službi, predložiti dokaze o svoji šolski in strokovni kvalifikaciji ter listine o svojem dosedanjem službovanju.

Občinski uslužbenici, ki ostanejo na svojih mestih po prevečbi na podlagi te uredbe, morajo najkasneje do konca leta 1936 dovršiti tečaj iz § 91 zakona o občinah. Te obveze se oprostajo občinski uslužbenici, ki so po dosedanjih predpisih položili ali pa so bili oproščeni polaganja strokovnega izpita kakor tudi uslužbenici, ki imajo na dan, ko stopi ta uredba v veljavo, dovršenih 10 let efektivne zadovoljive občinske službe. Dosedanji uslužbenici, ki ne izpolnjujejo vseh kvalifikacijskih določb uredbe, lahko z odobritvijo banske uprave ostanejo na svojih mestih, ako so vsaj 5 let vršili službo občinskega tajnika in imajo vsaj kvalifikacijo, kakršna se zahteva za zvanjsko mesto v državni službi. Drugače se morajo prevesti na pomožna službena mesta ali upokojiti, če imajo pravo do pokojnine sicer pa odpustiti. Občinam ki bi zaradi svojega finančnega stanja ne mogle zvesti glavnega službenega mesta po predpisih te uredbe sme ban za prehodno dobo 5 let dovoliti, da zadržijo v službi ali postavijo pogodbenega uslužbenca, ki vrši dolžnosti poslovojno.

Občinski uslužbenici, ki so zavarovani pri Pokojninskem zavodu za nameščenice v Ljubljani ter če nimajo na dan uveljavljene te uredbe 10 let službene dobe, imajo

v primeru prevečbi pravico nadaljevati po lastni izbiri pokojninsko zavarovanje pri Pokojninskem zavodu ali pa prenesti svoje pokojninsko zavarovanje na banovinski pokojninski sklad za občinske nameščenice v Ljubljani. Občinski uslužbenici, ki imajo nad 10 let službene dobe, nadaljujejo pokojninsko zavarovanje pri Pokojninskem zavodu za nameščenice v Ljubljani ter ne plačujejo nobenih prispevkov v novi pokojninski sklad.

Vsaka občina mora sprejeti statut, s katerim se ustanovi in sistemizirajo mesta občinskih uslužbenec ter uredijo ostali službeni odnosi, kolikor niso že urejeni s to uredbo. Statut postane veljaven, ko ga odobri ban.

Obveza za nastavev višje kvalificiranih uradnikov

O uslužbenih uredbi se je razvila zelo živahna razprava. Na predlog b. s. Tavčarja je bilo določeno, da se na glavna službena mesta ne morejo imenovati osebe, ki uživajo že kako pokojnino.

B. s. dr. Lipold je zagovarjal, naj glede meje, katere občine morajo imeti višje kvalificirano uradništvo, ostane pri prvotnem osnutku (3000 prebivalcev) in ne pri predlogu odseka (5000 prebivalcev). Treba je imeti pred očmi velike naloge občine. Podban dr. Pirkmaier se je z utemeljenimi argumenti pridružil predlogu dr. Lipolda, enako b. s. dr. Salovic, dočim sta se b. s. Solar in Bačur izrekli za predlog odseka.

Podban dr. Pirkmaier je poudaril, da občinske službe ne smejo postati nekako »pribežališče grešnikov«, kajti občinski tajnik naj ne bo občinski pandur, ampak naj v resnici postane in pametno vodi občinske posle. Finančnim pomislekom se da odpraviti s tem da občine za enkrat nastavijo le pogodbeno uradnike ter počakajo na boljši čas, ko bodo lahko trajno nastavile tudi kvalificirane moči. Raven tega imamo celo vrsto maturantov, ki so pripravljeni vršiti svojo službo tudi za 600 dinarjev na mesec v pričakovanju, da jim bo občina kasneje omogočila trajno ekistenco, če bodo vršili svoje delo pošteno.

Govorniki so b. s. dr. Lipold, notar Zevnik, dr. Salovic, ban dr. Marušič, b. s. Goluh in Zdravce, ki je predlagal, naj se pri določitvi meje upošteva tudi davčna moč občine, ki so nekatere kljub večjemu številu prebivalstva siromašne.

Končno je bilo sklenjeno, da morajo kvalificirane uradnike z najmanj srednješolsko izobrazbo nastavljeni mestne, trške, zdraviliške in one kmečke občine, ki imajo nad 5000 prebivalcev in nad 100.000 Din davčne osnovne.

Ob 13. je bila seja končana. Nadaljevala se je ob 16. uri.

Popoldanska seja

Na popoldanski seji je banovinski svet nadaljeval podrobno razpravo o uslužbenih uredbi. Skoro pri vseh poslušalcih se je razvila živahna debata, v katero so tekmovali posegli skoro vsi člani banovinskega sveta.

Četrto poglavje uredbe, ki govori o pripravljalni službi, je bilo sprejeto brez spremembe, po poglavju, ki govori o stalnosti službe, je bilo na predlogu odbora, ki je

Rudarski obrati pred volitvami

V nedeljo bodo volitve rudarskih zaupnikov po vseh rudnikih Slovenije

Trbovlje, 14. februarja.

Vse te zadnje dni se Trbovlje nanajajo v znamenju živahnega gibanja. Po kolonijah se dan za dnem vršijo sestanki in shodi, na katerih delavci v žgočih debatah razpravljajo o položaju in o svojih zahtevah. Za jutri popoldne je sklicano veliko zborovanje Narodne strokovne zveze v Fortjevi dvorani na Vodah, na katero pridejo tudi govorniki iz Ljubljane in iz Maribora. V nedeljo se bodo v smislu starega avstrijskega rudarskega zakona po vseh rudniških revirjih Slovenije vršile volitve zaupnikov v drugo skupino rudarske zadruge, ki je legalna predstavica vsega našega rudarskega delavstva. Zaupniki so voljeni za dobo treh let, glasovalno pravico ima vsak delavec (in vsaka delavka), ki je zaposlen pri podjetju najmanj leto dni, in ki je najmanj 21 let star.

Zaupniški zbor, ki se pravkar posvaja od poslovanja, je bil izvoljen v aprilu leta 1931 in v njem so imeli ogromno večino socialisti (Zveza rudarjev Jugoslavije). Poslovna doba odhajajočega zastopstva je bila za trbovlske rudarje doba najtežjih izkušenj, najbolj grenkih razočaranj, najhujših porazov. Gospodarska kriza je v rudniških revirjih devastirala obrate, domove in ljudi kakor nikjer drugod. Doba, o kateri se bodo v nedeljo polagali obračuni, je bila doba redukcij, praznovanja, znihanja mezd, uvažanja novih »racionalnih« sistemov in doba gladu kakršne še ne pomni naš revir. V teh razmerah so imeli delavski zaupniki v resnici težek opravil. Po zakonu je njih dolžnost skrbeti za delovno zaščito rudarjev in v vsakem oziru pospeševati njih socialni napredek. Na tej črti izkazuje bilanca samo poraz za porazom.

Vodstvo dosedanjih druge skupine rudarske zadruge se je v svoji borbi proti krizi in brezposelnosti odločilo za nek preprosto parolo, ki je že od vraga početka visela v zraku: država naj omaga država mora dati rudniku naročilo! V borbi za dosego te zahteve je druga skupina notranja in v teh treh letih največ svojih sil. Socialistični zastopniki delavstva se pri tem niso zavedali da so pri tem vršili samo vlogno eksperimenta svojega delodavca. Resničnost zastopniki delavskih interesov nikdar ne bo mogel predstavljati zahteve da bi morala država, ki je predstavica narodne delovne skupnosti, od podjetnika

Povsod isto mišljenje: pomagaj zares!

Priljaj izgine! Lasje prenehajo izpadati! Lasje spet rastejo!

Trilysin

BIOLOGIČNI NIKUM ZA LASJE

prožil uredbo, spreminjeno v onih točkah, ki določajo, kako se oddajajo mesta občinskih uradnikov. Sedaj je določeno: Če namreč sreski načelnik izključi iz terne predloga enega ali več predlaganih prosilcev, se vrnejo svisle občinski upravi. Občinski odbor mora ali imenovati neizključenega prosilca, ali pa terno predlog dopolniti ter ga predložiti ponovno sreskemu načelniku.

V 7. poglavju se je spremenil člen 50, ki govori o postankah zaslužkih občinskih uslužbenec v smislu, da mora o vsakom posebnem primeru dovoliti ban, ali se sme občinski uslužbenec baviti še s kakim postranskim poslom. Uradne ure v občinah določa uprava občine z odobritvijo bans.

Osmo poglavje govori o prestopu službe. Člen 51 govori o službeni dobi, potrebni za upokojitve. Doba se je znižala od 40 na 35 let »efektivne občinske ali druge efektivne službe«.

Razprava o prejemkih

Največ debata je izzvala 9. poglavje, ki določa službene prejemke občinskih uslužbenec. V tem poglavju so določene minimalne plače za občinske uradnike, osebni dodatki in napredovanja. Nekateri banovinski svetniki so dokazovali, da so predvidene minimalne plače absolutno premizke. Četudi je občinam na prostu dano, da smejo z minimalne plače zvišati, se s temi določbami vendar ustvarja preljudje, da so te minimalne plače zadostne, tako da se bodo občine težko hotele odločiti zvišati te prejemke. B. s. Tavčar in Orehek sta predlagala, naj mesečne plače in položajne doklade občinskih uslužbenec odgovarjajo onim državnim uslužbenec odgovarjajo tistim kategorij. Pridružil se jim je b. s. Arko, dočim je predlagal b. s. Babnik v imenu župnanke zveze, naj se posebne doklade za uradnike z »normalno« uradniškošolo in »normalno« srednješolsko izobrazbo zvišajo na 200 Din mesečno. B. s. dr. Režek zahteva, da se treba izvesti kategorizacijo občin, ker sicer vsake občine ne morejo plačati toliko kakor močnejše. Velika banovinskih svetnikov se je izrekla, naj se aneime osnutek v nememnemeni obliki. Pri glasovanju je to stališče tudi res obveljalo.

B. s. Tavčar in Goluh sta nastopila proti določitvi, da sme občina izvršiti povziranje prejemkov le, če je sreski načelnik predhodno dovolil oceniti ali zviševanje uslužbenca. Poudarjala sta, da ta določba mora neodoljivo v našlo občinske avtonomije. Predlagala sta, naj se izloči intervencija sreskih načelnikov. Ban dr. Marušič je nasprotoval, da imajo sreski načelniki v naši državi dvojnake funkcije, nego so sreski svoji čas okrajni glavarji. Danes so sreski načelniki najboljši avtoritativci občinskih uprav.

Ob 19. je bila seja zaključena. Prihodnja bo tudi ob 9.

Proračunska razprava v finančnem odboru

Beograd, 14. februarja. Pod predsedstvom poopravebnika g. Slavka Secerova je danes opouane razpravljali plenum finančnega odbora o podrobnostih proračunskega predloga za pravosodno in zunanje ministrstvo. Pravosodni minister g. Maksimović je podal obširen ekspezo o proračunu svojega resora. Pri debati so sodelovali gg. Viana Miletić, Ivan Mohorić, dr. Grigorije Tadić, B. Kujundžić, Nikola Sokolović, Mitutin Jelić, dr. Muetić, Jovan Miširić, dr. Lazarević, Milan Dobrović in dr. Ante Kuntarić. Odbor je proračun pravosodnega ministrstva soglasno sprejel.

Potem je podal zunanji minister g. Bogoljub Jevtić izčrpen oročilo o delovanju svojega resora v politični in politično-gospodarski smeri. Po koncani diskusiji, pri kateri so sodelovali gg. Ilija Mihajlović, Ivan Mohorić in dr. Miroslav Stojadinović, je dal finančni odbor izraza svojemu razpoloženju do vodstva naše zunanje politike in z vzklikom sprejel proračun zunanjega ministrstva.

Popoldne je finančni odbor nadaljeval svoje delo. Na dnevnem redu je bila razprava o podrobnostih proračuna notranjega ministrstva.

Podpora za prehrano siromašne dece

Beograd, 14. februarja. V Ministrski svet je na svoji današnji seji na predlog ministrstva za socialno politiko g. Ivana Puclija odobril, da se izplača iz fonda za prehrano siromašnega prebivalstva naslednje podpore: državi gimnaziji v Novem mestu 4000, občini Trbovlje 6000. Kolu jugoslovanskih sester v Zagorju 2000 in Društvu za zaščito dece v Senovem 2000 Din. Podpore se smejo uporabiti samo za prehrano siromašne dece odnosno dijakov.

Obsodba zaradi oduševstva

Beograd, 14. februarja. P. Okrožno sodišče v Beogradu je danes razglasilo obsodbo v procesu proti odvetniku Nikoli Brojačkovskemu, ruskemu beguncu, ki je posojal svojim rojakom denar za oduševske obresti. Sodišče je v 17 primerih ugotovilo, da je zahteval kar 260 odstotkov letno. Obsodilo ga je na leto dni ječe in povračilo škodo ter plačilo globe v znesku 1700 Din v fond za zgradbo kaznilnice.

Velik požar v Beogradu

Beograd, 14. februarja. p. Danes popoldne je nastal v tovarni pohnstva Vujović v Dalmatinski ulici požar, ki je v teku ene ure popolnoma uničil vso delavnico in zalogo pohištva. Gasilci so jedva preprečili, da se ni požar razširil tudi na sosedne hiše, škoda znaša okrog 750.000 Din.

Upokojitve

Beograd, 14. februarja. p. Na predlog ministra pravde je upokojen državni tožilec okrožnega sodišča v Ljubljani g. Robert Ogoreutz. Nadalje sta upokojena višji pisarniški oficijal državnega tožilstva v Mariboru Fran Duh in vodja zemljiške knjige pri sreskem sodišču v Ljubljani Leopold Primožič.

Poljsko-rusko zbližanje

Moskva, 14. febr. AA. Sovjetski komisar za zunanje zadeve Litvinov je priredil snoči večerjo na čast poljskemu zunanemu ministru Becku. V združitvi je Litvinov naglasil svoje veliko zadovoljstvo nad odločnim preobratom ki je nastopil v poljsko-ruskih odnosih in ki ima namen koristiti svetovnemu miru. Naglasil je, da je zbližanje med obema državama v znatni meri osebna zasluga Becka ter je napil napreduku Poljske in zdravju predsednika poljske republike Moscickega.

Poljski zunanji minister Beck je odgovoril, da poljska vlada visoko ceni ugodni razvoj razmerja s Sovjetsko unijo, ker predstavlja to važen element za splošen mir. Na koncu je nazdravil napreduku Sovjetske unije in predsedniku zveze sovjetskih republik Kalininu ter komisariju za zunanje zadeve Litvinovu.

Po večerji je bil avčan sprejem.

Ukinitev nemškega državnega sveta

Berlin, 14. februarja. s. Državna vlada je ukinila državni svet, češ, da so njegove naloge prešle po zakonu z dne 30. januarja na državo, zaradi česar za korporacijo s pooblastili, kakor jih je imel državni svet, ni več mesta. Morda še potrebne informacije deželni vlad naj se v bodoče pošiljajo preko državnih upraviteljiv, ne pa preko državnega sveta.

Ukinjenje deviznih kupcij na praški borzi

Praga, 14. februarja. AA. Uprava praške borze je sklenila do nadaljnjega ukiniti trgovanje s tujimi devizami.

Ameriška zaloga zlata

New York, 14. februarja. AA. Zaloga zlata v Zedinjenih državah je narasla na 6200 ton, na več ko 106 milijard francoskih frankov.

Bombni atentat v Varni

Sofija, 14. februarja. AA. Snoči popolnoči so neznanici vrhli bombo na dvorišče vojašnice 8 polka v Varni. Zaradi močne eksplozije so popokale šipe na vojašnici in v bližini stojišč hišah, človeških žrtve pa ni bilo. Policija je izvršila preiskavo in prišla več delavcev, ki so osumljeni, da so vrhli bombo v znak protesta proti obsodbi, ki jo je izreklo izredno sodišče v Varni proti nekim komunistom.

Vremenska nanoved

Zagrebska vremenska napoved za danes: Vedro, le ponekod lokalno oblačno zmerno hladno aho in stalno. — Situacija vzhajnega dela: Močna barom-traka depresija, ki je prodrla čez vse centralni del kontinenta od Črnege morja se je sedaj ustalila in je v centralni in južni Evropi povzročila mrzel, severne vetrove. Med južno Evropo se je stvaril antiklon, ki polnoma protira proti severu. Nad sredozemskim morjem se je ojačnil nižji pritisk. Pričeka se v zadnjih 24 urah naraščanje za 5 do 10 mm. Temperatura se v enotnem naraščanju za 4 do 5 stopinj zlahti v zapadni Hrvaški in gornjem Primorju.

Današnja vremenska napoved za četrti: Pretežno še precej jasno in mirno. Podnovi morda še bolj oblačno in bolj toplo.

Nov dnevnik v Beogradu

Beograd, 14. februarja. p. Danes je izšla prva številka dnevnika »Stampa« ki ga izdaja konzorcijski pod vodstvom narodnih poslancev Draga Jevremovića in Mite Mihajlovića. Urejuje ga Radoje Marković.

Naši kraji in ljudje

Karadjordjev dan

Današnji dan pred 130 leti je velikan- skoga pomena v zgodovini vseh južnih Slovanov. Na ta dan, ki je pravoslavni praznik Sretenje, so se v srcu Sumadije, v Orašju zbrali naši predniki ter izvolili za svojega voditelja v gigantski borbi za osvoboditve vsega naroda izpod turškega jarma Karadjordja Petrovića. Do odločilne-

Osvoboditelj Srbije Karadjordje Petrović, praded Nj. Vel. kralja Aleksandra

ga sestanka v Orašju je prišlo zaradi strašnega nasilja, ki so ga začeli že leta 1801. Izvajati janičari, ko so dobili premoč v beograjskem pašaluku. Mnogi Srbi so se pred nasilniki umikali v gore med hajduke, drugi so spet pošiljali prošnje in pri- tožbe v Carigrad ter obupna pisma v Ru- sijo, tretji pa so bili prepričani, da ni dru- ge rešitve kakor organiziran odpor v naj- širšem obsegu. Med temi je bil Karadjor- dje, ki je bil že tedaj daleč naokrog znan zaradi svojega junaštva v mnogih bitkah proti Turkom, dasi se je mirno ukvarjal s poljedelstvom in živinorejo. Rodil se je po starem koledarju 3. septembra 1752. v Viševcu v Sumadiji, njegova rodnina pa je bila iz Vasojevićev v Črni gori in se je preselila v Sumadijo po vojni 1739. Zborovan- je v Orašju in izvolitev Karadjordja za narodnega voditelja je silno presenetilo turške dahije, še večje presenečenje pa so bili organizirani odpori, na katere so na- letele turške čete že v prvih dneh po ora- škem sestanku. Tudi carigradski porti je postalo jasno, da je upor dobro organi- ziran in da ima nevaren razmah. Pohlevna raja se je kar preko noči preobrazila v ju- naške čete, ki so že v juliju l. 1804. pora- zile velike oddelke, ki so jih poslali proti njim turška oblastva. Kona velikih uspe- hov upornikov pa je bilo zavzetje Beo- grada 27. decembra l. 1806.

Zborovanje v Orašju in pohodi, ki jih je vodil junaški Karadjordje, so bili začeti velikega dela in borbe za svobodo na- roda. Ta borba je trajala deloma plamte- če, deloma pa tleče vse od tedaj do naše- ga osvobodjenja in uedinjenja ter je nosila v sebi že od začetka osvobodilne težnje vseh Jugoslovenov. Na vse jugoslovske brate je mislil Karadjordje že pri svojih prvih pohodih. Leta 1807. je poslal pismo velikemu Napoleonu ter v njem naglasil, da se ne vodi borba samo za osvoboditve iz turškega suženstva, marveč tudi za svobodo onih Slovanov, ki so pod oblastjo dunajskega cesarja. Ko je potolkel močne dahijske čete, je krenil v Sandžak, vzdr- ževal je zveze s Petrom I. Petrovićem Nje- gošem, svoje prijatelje in zaupnike je po- šiljal tudi v Srem in Banat, njegove čete pa so prodirale tudi v Bosno in Hercegov- no. Leta 1809 je spet pisal Napoleonu:

— Srbi zatrjujejo imperatorskemu Veli- čanstvu, da bodo tudi bratje, ki živijo v Bosni, Hercegovini in v madžarski kralje- vini, ter naposled tudi Bolgari krenili po njihovi poti —

Po Napoleonovem nesrečnem pohodu v Rusijo l. 1812. je napela Turčija vse moči proti srbskim upornikom in spomladi 1813. se je pričela velika turška ofenziva z juga in zapada. Po nekaj mesecih junaškega od- pora se je moral Karadjordje umakniti v Zemun na avstrijsko področje, kjer je bil interniran, dokler ni v jeseni 1814 odpoto- val v Rusijo. Že prihodnje leto pa so iz- bruhnili v Srbiji novi upori in Karadjor- dje je hotel na vsak način v domovino. Proti njegovi vrnitvi pa je deloval sam srbski knez Miloš Obrenović, ki je na eni strani mnogo pričakoval od sporazuma s Turki, na drugi strani pa se je zaradi svo- jega ugleda bal Karadjordja kot tekmeča. Karadjordje pa se je junija 1817 le poja- vil v Srbiji ter se zatekel k svojem ku- mu Vujici Vuličeviću v Veliki Plani. Knez,

Dva milijona kub. m. plina je zgorelo

Namreč lani v Ljubljani — Tehnični razmah plinarne

Ljubljana, 14. februarja
Odkar mestna plinarina obstoji — bila je ustanovljena 1861 — je lani prvokrat proizvedla nad dva milijona m³ plina, in sicer 2.080.000 m³, ali za okrog 200.000 m³ več kakor predlanskim. V resnici pa je ta porast še mnogo večji, ker je lani pri- šla v obrat že nova peč, ki proizvaja mno- go močnejši plin in so gospodinjstva za isti učinek porabile mnogo manjšo množino plina kakor prej. Prodanih je bilo lani 350 kuhalnih aparatov. Uporaba za privatno razsvetljavo, ki je samo še do neznatne me- re v navadi, je znesla samo še 50.000 m³, medtem ko je plinarina še v letu 1922 od- dala za ta namen okrog 500.000 m³. Od- jem pa je v splošnem zrasel tudi v zim- skih mesecih, ko ljudje naročajo plin za kurjavo lokalov in sob, zlasti odkar se je tarifa za to svrhu znižala na 1.80 za m³.

Z novo pečjo se je od marca lani izbolj- šala kalorična vrednost plina, obenem pa povečala produkcija koksa tako da se ga proizvaja zdaj okrog 2800 ton nasproti 1500 tonam v prejšnjih letih. Da se potrošnja plina čim bolj razširi, pripravlja vodstvo plinarne akcijo za pocenitev plinskih apar- atov, predvsem kuhalnikov. Kakor so v veliki meri novo peč napravili doma, tako je skoraj 95 odst. vseh cevi za instalacije in za tovarno delo domačih tvrdk, pred- vsem jesiških železarn in Strojnih to- varn. Zdaj je vodstvo tovarne naročilo kuhalne priprave po lastnem modelu prav tako pretežno v Ljubljani in bodo ti no- vi praktični domači kuhalniki v dogled- nem času prišli v promet po nizki mesečni najemini. Oddanih pa bo le omejeno šte- vilo. Akcija, da se tu povsem osvobodimo inozemstva, se bo stopnjevala nadaljevala, če bo pri občinstvu dosti razumevanja in dosti odjemalcev.

Plin je treba še bolj očistiti, da se ne bodo več mašili glavni in hišni vodi in go- rilci. Za tehnično izboljšanje produkcije

Fran Zupan †

Ljubljana, 14. februarja
Ko je 3. julija 1927 praznovalo gastsko društvo v Mostah 30letnico uspešnega de- lovanja, je obenem nad vse dostojno poča- stilo 25letni jubilej načelnikovanja Frana Zupana, onega najdelavnejših možčanskih mož vobče. Danes leži ta požrtvovalni mož na mrtvaškem odru. Veliko rano je zara- zila njegova smrt v možčanski družabni organizem.

Doma je bil g. Franjo Zupan iz Gorice, kjer se je rodil pred 61 leti, toda že mlad se je naselil v Mostah, si s prirojenjo mar- livostjo zagotovil obstanek in takoj začel vneto delovati v društvih, zlasti pri gasil- cih in Sokolih. posegel pa je kot izkušen mož zelo vplivno tudi v občinsko gos- podarstvo. Kot železniški uradnik je zadnji čas užival pokoj in srečo v družini na last- ni domačiji. Zal mu ni bilo sojeno, da bi

ki so je bal, da ne bi Karadjordje organi- ziral novega upora ter mu pokvaril vse, kar je s svojo pokornostjo dosegel pri ca- rigrajski porti, je naročil svojim zaupni- kom, da so velikega junaka dne 13. VII. 1817 zavrtno umorili ter poslali njegovo glavo v Carigrad kot dokaz knezove zve- stobe.

Lani na današnji dan so v Orašju posve- tilo lepo šolo in kapelico v spomin na zgo- dovinsko narodno zborovanje v tem kraju in na začetek gigantske borbe Karadjordja Petrovića. Tej lepi slavnosti je prisostvo- val Nj. Vel. kralji, ki je v svojem govoru naglasil idejo jugoslovske bratske slo- ge, ki je vodila njegovega junaškega pra- deda. Šole in prosvetne organizacije bodo danes slavile spomin velikega narodnega voditelja in junaka Karadjordja, ki nam mora za vedno ostati glasnik in vzor ene čiste in vzvišene domovinske ljubezni, ki se ne plaši nobenih žrtv.

so potrebna seveda denarna sredstva, ka- kršnih plinarina sama ne zmore. Upamo pa, da se bodo viri odprli, da bo mogoče mo- dernizirati priprave za čiščenje plina in pri- četi s produkcijo važnih stranskih pro- duktov, ki jih moramo danes nabavljati v inozemstvu. V načrtu je predvsem prid- obivanje benzola, ki se rabi za pogon mo- torjev in ki bi ga mimogrede proizvajali za okrog 400.000 Din na leto, dalje katra- na, ki bi bil bil krvatno potreben predvsem za katanizacijo naših izletniških cest, ter amonijevih soli, ki jih zdaj odteče po ka- nalih v Ljubljani v znesku do 200.000 Din na leto. Tehnične izpremembe pa so potrebne tudi še za izboljšanje koksa, ki je najvažnejši stranski produkt v obratu, tako da ne bo mogoča nobena pritožba o kvaliteti našega blaga.

Med uspehi, ki jih je mestna plinarina pod svojim vzornim, smotnim vodstvom dosegla v preteklem letu, je tudi ustano- vitev organizacije vseh jugoslovskih pla- narn. Vse plinarne v državi, 16 po številu, naročajo premoč v skupni režiji, s čimer so se stroški izdatno pocenili. Iz Poruhra in iz Poljske prihajajo cele ladje premoga na Sušak, odkoder si ga plinarne razdele med seboj.

Plinsko ocedje v Ljubljani je doseglo do- slej 46.533 m³ medtem ko je znašalo pred desetimi leti komaj 22.000 m³. Iz mesta se- gajo vodi v Šiško in v Moste. V mestu so vse cevi že izmenjane in pregledane, od- cepi od glavnih vodov v hiše, pa se prav- kar sistematično pregledujejo in bo to de- lo opravljeno v kakšnih dveh letih. Da se je prenovitev plinarne mogla do tolikšne mere izvesti v teh težkih časih, gre mnogo zaslug županu dr. Pucu in podnačelniku upravnega odbora Rupniku. Najbrž smemo upati, da se bodo vsa izboljševalna dela še to letoje izvršila, s čimer smo dobili resnično dober in čist plin, da bo Ljub- ljana tako tudi v tem pogledu prednjačila drugim jugoslovskim mestom.

njegov oddih bil nekaj daljši. Pogreb bo v petek ob 15. Zasluznemu možu ohranimo časten spomin, ugledni družini izrekamo iskreno sožalje!

Na poti v Zagreb se podraži mleko za 300 odst.

Zagreb, 14. februarja
Na zborovanju kmetov-producenotov mle- ka iz 10 srezov v Velikem Grdjevcu so ugotovili, da se mleko iz vasi do Zagreba zaradi mnogih posrednikov in njihovih dobičkov podraži za 300 odstotkov. Zagreb dobiva okrog 60 odstotkov potrebnega mleka od mlekarjskih podjetij. Ta imajo svoje organizacije za zbiranje in prodajo- nje mleka in so prvi posredniki navadno vaški trgovci. V večjih krajih kakor n. pr. v Bjelovaru so zbiralnice mleka in je tam na delu že druga vrsta posrednikov, tretji posredniki pa so pri onih zbiralcih mle- ka, kjer se izvrši pasteriziranje ter se po- tem mleko z avtomobili ali pa z vlakom

Pri želodčnih težkočah, zgagi, zmanj- šanem občutku za tek, zapeki, pritisku na jetra, tesnobi, tresenju udov, zapa- nosti povzroči kozarec »Franz Josefov« grenčice, takojšnje poživljanje zastale prebave. Zdravniška sporočila iz tropič- nih dežel slave »Franz Josefov« vodo kot važen pripomoček proti grizi kakor tudi želodčnim obolenjem, ki nastopajo v zvezi z mrzlico. »Franz Josefov« grenčice se dobi v vseh lekarnah, dro- gerijah in specerijskih trgovinah.

odpravlja v Zagreb. Kontrole, izvedene od Higienakega zavoda v Zagrebu so že po- novno ugotovile, da je mleko v Zagrebu slabše po kakovosti kakor pa mleko, ki so ga organi zavoda pregledali po vaseh. Po- leg tega pa je v mleku tudi veliko več bak- terij, kakor pa jih je bilo pri prvih pregle- dih po vaseh. Velika množica posredoval- cev torej mleko v veliki meri podražuje, pri tem pa ga tudi poslabša in spravi vanj mnogo kali nevarnih bolezni.

Naša smučarska pomlad

Zgodaj prične, kdor hoče mojster posta- ti, se pravi po nemški. Pri nas pa fantki v smučanju prične, poizkusijo in so že kar celi mojstri. Nedavno smo objavili sličico Tumovoga Matička, ki se je rodil 1. maja 1931. in je pričel v decembru lani smučati.

Njegov mladostni rekord ograja Lukan- čev Tonček iz Tržica, ki je baš na svečnico dopolnil svoji dve leti in pol. A da ga vi dite, kako vam smuča! Kdor ga vidi, se mu čudi. Seveda, ko ima izvrstnega tren-erja v svojem starejšem bratu Slavku, ki je prvak tržiške sokolske dece. Fanta sta sina znanega izdelovalca smučk. g. Matev- ža Lukanca.

Vesel pokop pusta

Ljubljana, 14. februarja
Pepelnica. Nad Ljubljano se je v dopol- danskih urah razgnilo čudovito sinje ne- bo. Planine so začarale, še z velikim sne- gom pokrite, v pravem pomladnem razko- šju. Od severa je pihala hladna sapa. Ali solnce že ni mogla več ugnati. Sijalo je že kar pripekajoče in obljudljalo zgodnjo pomlad.

Kdo ne bi na tako pepelnico sredo s veseljem pokopal Pusta, nepridiprava- dolgih zimskih noči, ki je izpraznil do dna toliko moženj, da bi v njih praznino stla- čil zdaj lahko vso krivjo. Vendar, kakor je pokazal pogreb, je bil Pust slamat mož, njegovi padjasi pa sami nemanijo. Zato je bilo pri njegovem pogrebu veselja na pre- tek v mestu kakor na deželi. Ob veselih zvokih harmonike, krepkem vriskanju zdra- vjen fantovskih grli in pravcatem otožno di- jem rjovenju, ki je bilo nekaj jok kani- balov, so maskare spremile tu pa tam, brž ko ne po vsem krščanskem svetu, nesre- no žrtve veselja k enoletnemu počitku.

Zlasti imeniten je bil pogreb v šentja- kobski fari. Točno ob 16. uri se je izpred hiše žalosti na Karlovski cesti razvil po- grebni sprevod škofa špalir kirohatojčih se šentjakobskih faranov. Na čelu pogreba je korakal velikiški zastavonoša v sta- rem krilu z dolgo fiziološko v roki, na ka- teri sta bila velik bel parte in rdeča papir- nata zastava. Za njim je šepal črnobel do- mino z okleščnim vencem, kateremu je sledil menih v oguljeni kuti in s šparov- cem v naročju, iz katerega je zaman sku-

KJERKOLI SI BODI

Ki-Ki

POVSODI

ČOKOLADO?

SEVEDA ZOPET SAMO

Union

Šal stisniti še kako, morebiti pozabljenjo paro. Harmonikar, ki se je majal in na vse pretege vlekel meh, mu nikakor m. mogel pomagati. S sklonjeno glavo, globoko po- trta sta za njim nesla nosača na zaslini, iz vej zbiti nosilci mrtvega Pusta, ki mu je iz hlačnic, pasu, iz glave gledala slama. In pogrebi, strahotno razcapani, oblečeni v stara, vsepovsod preluknjana in razcefra- na krila starih mater, so jokali res tako od srca, da je tuljenje bilo slišati tja do rotovža.

Pogreb se je ustavil pred prvo gostiño. Naletela je gluha tišina. Potem je harmo- nikar zaigral do solz ginljivo žalostinko. Ali očitno brez uspeha. Pogreb je kre- nil takoj v drugo krčmo — se do poznega večera vil po romantičnih ulicah šentja- kobske fare, in v vsaki krčmi pustil malo dobre Pustove slame, da bi pokojnega ve- seljaka krčmarice in gostje ohranili v le- pem spominu.

Z večerom se je polegel tudi jok, pone- haje se splošno žalovanje — in na slani- kovi pojedini se je pričel nov čas, ki uteg- ne Pusta še celo malo osmešiti.

Samaritansko delo Rdečega križa med rudarji

Trbovlje, 13. februarja

Rdeči križ ima v Trbovljah 5 stalnih, 60 rednih in 233 podpornih članov, vendar je bila udeležba na občnem zboru v petek hu- do pičila. Vso pozornost je obračalo dru- štvo v preteklem letu siromašni deci. Damski odbor je prehranjeval z mlekom in kruhom 130 šoloobveznih otrok. Sredstva za to je dal občinski odbor RK, ki je na- kazal v te svrhe za Trbovlje znesek 15 ti- soč Din. Obljubljena je bila še večja po- moč, ki pa je izostala, ker je moral RK priskočiti na pomoč po katastrofalni po- vodnji prizadetemu prebivalstvu. Mlečna prehrana dece je zagotovljena še za kaka dva meseca, potem pa bodo sredstva izr- panana in treba bo misliti na nove dohod- ke, ako se bo hotelo to prepotrebno insti- tucijo vzdrževati še nadalje. V preteklem letu je poslalo društvo 30 bolehnih otrok na letovanje. Posebej je bilo obdarovanih nekaj siromašnih družin. Društvo je pri- redilo tudi nižji samaritanski tečaj, ki ga je vodil rudniški zdravnik, g. dr. Baum- garten.

Vse izdatke je krilo društvo s članarino, podporami in pa z zimsko in letno dru- štveno prireditvijo, ki ju je aranžiral dam- ski odbor, in ki sta kljub krizi tudi v gnetnem oziru zadovoljivo uspeli. Revšči- na po revirjih narašča in zato bo moralo društvo v bodoče misliti na povečanje do- hodkov, če hoče vsaj delno omiliti bedo, ki vlada med rudarsko deco, ki je pomoči najbolj potrebna. — Pri volitvah je bil izvoljen stari odbor v celoti. — Sestavljen je bil program za bodoče leto, ki obsega: običajno poletno in zimsko prireditev, feri- alna kolonija, ako bodo na razpolago do- narina sredstva (društvo ima naloženih v hranilnici 11.000 Din, katerih pa ne more dvigniti), višji ali nižji samaritanski tečaj in pa mlečno prehranjevalno akcijo za šol- sko mladino. Občni zbor je pokazal, da vrsi RK v polni meri svojo dolžnost Ze- leti bi bilo le, da bi vse prebivalstvo ka- zalo nekoliko več zanimanja za to šlo- veljubno institucijo ter vsi oni, ki to mo- rejo, podpri tudi gnetno, kakor to pravi Gregorčič: »Odprti roke, odprti srce, otiraj bratovske solze!«

SAMO SE DANES največji trikfim sedanosti Po zamisli EDGAR WALLACA
KING KONG
Elitni kino MATICA
Telefon 21-24
Predprodaja vstopnic od 11.-14.13.
Predstave ob 4., 7.44 in 9.44
NOV ZVOČNI ZURNAL
In nova šala MICKI MIŠKA

KULTURNI PREGLED

Pomenek pisatelja in recenzenta

Ivo Šorli in njegovi Izbrani spisi

To sem namreč jaz! bi rekel nepozabni naš Fridolin Zolna. In če se Vam ne bo preveč čudno zdelo, bi se tudi jaz z Vami, gospod urednik, kar tako-le v »Jutro« o Vaših priljubljenih razlabilanjih o meni in mojem duhu pomenil. Da se bo pa kdo drugi zdržnil, svedeča že kar veva. Pri nas je namreč navada, da sme vsak črv zavli- ti, če ga pohodiš, kakor je rekel oni — celo umetniki ostalih strok so čisto prav čvrsto »reagirali« — samo književnik naj pohlevno, prezirno ali kakor že hoče, »ve- požre«. Tem laže pa mi je naprositi Vas za gostoljubje, ker je Vaš članek o meni vse- skozi dobrohoten in nai »pozumnega sa- mozaložnika« očitno celo v njegovih knji- ževnih podvigih podpra.

In zdaj k Vašim opazkam samim! Če morda malo ponavljam misli, ki sem jih že svoji čas in jih bom še dodal svoji »Gospe (sedaj Lepi) Silviji, menda nič ne ve).

Vi začetnika pravite, da so stilo name vplivali francoski pisatelji. Res je, da sem prebral nekaj francoskih ter seveda sloven- skih in srbohrvaških večinoma v izvirniku tudi premožno čeških, ruskih, nemških, an- gleških, italijanskih, španjolskih stvari (pro- sim, saj se ne baham?), a že lahko, da so

mi še najbolj našle francoske. — Jaz sam tega res ne morem presoditi. Bili so celo kritiki, ki so trdili, da sem se pri franco- skih »učil«. Kako se to napravi, pa res ni- koli nisem razumel. Da si izpisuješ fraze, narišaš morda celo nekatere narčije? No, na drugi strani mi je nekje Ivan Pregled, če sem ga prav razumel, očital, da je moja glavna hiba, ker se ničesar nisem učil. Pa mi bodo morda še ostali Francozi, kakor me bo do groba preganjal Friderik Nietzsche, naj se ga še tako otepm in se venomer zaklinjam, da ga vsaj do svojega »Človeka in polk niti v rokah nisem imel.

Tudi s Kerenskim so me že drugi spravl- jali v zvezo. Vladimir Levstik mi je nekoč celo povedal, da se je zame kar malo bal, da se bom namreč »učito poburjujile. No, nalašč s-m sedaj posledaj v »vsi« »promekte- na« »statistično« naidem, da res le neznamen- del molih oseb sodi v »boljšo družbo«, a še med nis sem vedno neznan množico teh, ki so z grudo se v prvem členu »sodovetav- Šal gotovo ne bi bila nikakoli nečreča, da si pisatelj »meščanskega« »eloc«, toda jaz bi se še dvomil, da res meni pritja ta čast bi celo rekla, da to polje še čaka svojega oblikovalca, ki bo tam tudi res doma. (Ne- varno je svedeča, kakor smo eni in drugi, da bo to smet kak »ogorčen« »satirika«.) Tudi pišči človek se pač najraje tam giblje,

kier mu je »okolice« znano, in vzrok, da se ne zatekaš na primer med delavstvo, bo ta, ne pa »pomikanje sodobnega socialnega življa«.

Dalje pa pravite, da sem jaz »razvil gen- er« družabnega romana in novela do neke višine, ki »ne vzdrži« primere s sodobnim francoskim družabnim romanom. Čakaite, gospod urednik, — saj ne, da bi hotel to Vam podtikati, toda ta Vaša opazka mi da- je novoda, da se obrnem proti raz čudnemu stališču, ki se v naši kritiki posebno zad- njege časa neprestano ponavlja: to primer- janje naših pisateljev z nami sirotami in potem kar vsaj »složitna« zahteva, tako boš te pi- sali ali pa raiši niti! Tako boš sviral, kakor Paganini, ali pa razbi svojce zosli, škripači! Nočem za pričo niti zdravega razuma kli- cati, če pravim, da je taka zahteva narav- nost nesmiselna in bi bila tudi naravnost pogubna, če bi jo poslušali. aŠi prav Vj po- tem tako lepo nadalje razvijate, da če se ta ali oni naših pisateljev ni povznel še viš- to, ni samo zadeva njegove »osebne nadar- jenosti«, marveč le v nekem smislu tudi za- d-va našega splošnega kulturnega razvo- ja in položaja! Pa tudi š- našega števil- bi jaz dostavil! Genij ali la Goethe ali Tol- stoi le nekaka loterija in pač oref lo bo za- del omi, ki ima tisoč srečk! Eno pa še pri- de prav- n, o čemer (vsaj za živa) menda še nihče pri nas ni znil. če je nekaj vzrok- kov, zakaj ta ali oni ni »napravil« še več- — to kar nam bi moral biti še najbliže: naša notorična mizerija! Kateri slovenski pisatelj, recimo, je utvarjal ob taki pi- sal- ni mizi, za katero čisto vidimo po ilustra-

je to nič! (Celo če vzamete razkošno pi- sal- no mizo ob razkošni knjižici v razkošni sobi »ah tuje pisatelje? Menda ne poročata, a samo za simbol.) In da ni nič, ako moraš ves dan opravljati svoi kruhoborski posel ter prideš do umetniškega dela, že izmučen in izčrpan sele na večer? Zola je rekel: »L'inspiration c'est de travailler toujours« (po naše: »inspiration je v neprekinjenem delu«.) (Pri tem moraš še posebej paziti, da se v svojem meščanskem pokliu še dvojno poslašiš, ker jih ni malo, ki te »samljivo« opazujejo. Kakor da bi moral biti zato, ker si napisal pasabel roman, večji osel od njih, ki ga niso! In kakor, da bi »no z drugim prav moralo imeti kaj op- raviti!« Toda, če sprito teza in še vsega mo- gočega drugega nisi dosegel niti tistega vi- ška, ki je zadeva tvoje osebne nadarjen- sti, imaš še vedno lahko tolažbo, da si bil svoiemu narodu za nekako korist: za klin na lestevici, po kateri se povzpne bodoči genij vsaj za gnoj boljšim raslinamc, je nekdo celo ostri Ivan Cankar opravičil ek- sistenco drugovrstnega skribenta.

Potem še dvomite, da bi bilo pravilno naletlo, ako sem se odločil, izdati v svojih izbranih spisih samo tista dela, ki še niso izšla v posebnih knjigah, češ, da je ta raz- delitev zgolj zunanjia. Ei, dragi gospod urednik: človek ali zavod, ki mi le »svoi- ša« založil knjigo in me s tem ršil ne sa- mo gnetnega rizika, temveč tudi (takrat še ne sluteneza) ogrozene in res zno- zna dela, je v nekem smislu moj »dobro- tnik« in ne bi se mu hoti- revankirati z ne- kako »nejojalno konkurenco«, dokler knjiga

ni razprodana. To pa je, kolikor pozitivno vem, do danes še samo moi »Človek in polk«. No, ne glejte, kakšni so moji današnji »do- nosci« do dela, ki mi je »elcer« do nekega imena pomagalo, ne bi rekla, da n. pr. tega svojega prvenca ne bi prodal; toda tudi z ozirom na to, da ga je gotovo še nekaj po raznih knjižnicah, brezdivnošno še vs- tvegam, nego pri knjigah, ki so še po iz- ložbenih oknih, dočim zbirko tega, kar je »po svetu razmetanega« marsikdo vzame prav zato, in ne pozabite, prosim, da sem v trenutku, ko sem se po sili (menda mi prav vse boli zame slovenske založbe mo- rajo dati do spričevala!) in sicer opogun- lien prav po možnosti kolosalne poplave naših prevodov, postal »pozumni« »samo- založnik«, šel že tudi med »kupčevalec«. (Epiteton idealni samozaložnik, ki mi ga je prilepil drugi recenzent, pa hvalšno od- klinjam: res idealen »elicer« norec bi bil samo, če bi bil pozitivno raslinac z »iz- gubol«.) Eh, da lahko rojaku Ivanu Pražlja — kaj naj drugega rečem?...

Ko pa že govoriva o poslovnih stran- mo- jeza samozaložništva, ali mi gospod ured- nik, dovolite rahlo grajo: da ste šli in kar vsebino molih »Plamenov« povedali! Vesta, jaz »špekuliram« tudi na take »štati-je«, od- nosno — »štati-je« (na reciva kar kuncel), ki berejo historijo samo zato, da vidijo, ka- ko konča z Mihcem in Jerico. In ti poreče- jo, da so »že brali«, kakor oni iz kina, ki je z Donom Kislom kar tam opravil.

No, pa da zdaj tudi š- kar ven povem: jaz sem pri tem svojem koraku v javnost računal sploh samo s svojimi štati-jeji —

Domače vesti

• Lepa manifestacija bolgarsko-jugoslovenskega bratstva. Sotfijo je obiskala večja skupina izletnikov iz Niša, Vranje in Leskovca. Po programu bi bili morali ostati izletniki v Sotfiji samo en dan, ker pa so bili sjejeti z največjo ljubeznivostjo, so prosili naše poslanstvo, da jim je kolektivni potni list podaljšalo še za en dan. Ob slovesu na kolodvoru so bile prisotne manifestacije bolgarsko-jugoslovenskega bratstva. Gostje in njihovi bolgarski prijatelji so prepevali naše in bolgarske pesmi ter plesali jugoslovensko in bolgarsko kolo, nazdravljajoč Jugoslaviji, Bolgariji in bratstvu.

• Počastitev spomina srbskega narodnega pesnika Filipa Višnjića. Mnoga prosvetna društva pripravljajo za letošnje velike prireditve v počastitev spomina pesnika-guslarja Filipa Višnjića ob 100-letnici njegove smrti. Ta pesnik guslar je bil važna moč v osvobodilnih bojih, ki jih je organiziral in vodil Karadjordje Petrović Višnjić na svojo pesmišo ne samo po Srbiji, marveč tudi po Bosni in Sremu budil narodno zavestnost in je njegovo ime zvezano s prelepim ciklusom pesmi o osvoboditvi Srbije. Najlepše pesmi tega ciklusa je po ugotovitvi Vuka Karadžića Višnjić sam zložil in uglašil. Višnjić se je rodil v vasi Srbska Trnava v današnjem bijeljinskem srežu. Ko bodo počastili njegov spomin v Bijeljini, bodo posvetili prosvetno ministrstvo, da bi tu močnejša realna gimnazija dobila imo Filipa Višnjića.

Pri boleznih v goltancu, hripavosti glasu in nahodu so neobhodno potrebne okusne ANACOT PASTILE.

• Bivši švedski finančni minister kot ribič v Bihacu. Bivši švedski finančni minister Rigond Kolinus, ki že dalje časa potuje po Evropi, je prišel tudi v naše kraje ter se nastanil v Bihacu. Ker je strasten ribič, ga je privabila reka Una. Ko bo spet urejen avtomobilski promet, bo krenil v Dubrovnik, kjer prebiva njegova soproga, potem pa bo obiskal izvir reke Bosne in reko Plivo, ki je znana mnogim tujim ribičem zaradi svojih pstrvi.

SAMO SE DANES
CONRAD VEIDT
kot
ČRNI HUZAR
v Zvočnem kinu Dvor.
Predstave ob 4., 7. in 9. uri.
Cene: 2.—, 4.—, 6.— in 8.— Din.

• Zborovanje učiteljskega iz breziškega sreža. V soboto je v osnovni šoli v Brezicah zborovalo učiteljsko breziškega sreža. Obisk je bil izredno velik. Prav zanimiva so bila izvajanja profesorja g. Finka. Tolmačili je Lautarjevo metodiko računstva, ki so jo nemški metodiki, ne da bi kaj vedeli o pokopnem profesorju Lautarju, šele po tridesetih letih proglasili za posevno novo in nadvse priporočljivo. Na zanimivem zborovanju so se tovaršili in tovarišice seznanili tudi z mnogimi važnimi stanovskimi zadevami. Za letošnje glavno skupščino sta bila izvoljena kot delegata predsednik g. Knapič in g. Ravbar G. Kiadnik je poročal o pregledu blagajniških knjig ter napovedil predlagal blagajniško odveznico. Sklenilo se je, da bodo upravitelji odtegovali članarino po verjenikom ob prejemu plač. Sklenilo se je dalje prispevati mesečno za omiljenje stanja brezposelnih tovaršev. Izrekel se je tudi nasvet, naj se s šteđenjem pri administrativnih dopisih podpre bednostni sklad. Po končanem zborovanju je g. nadzornik konferiral z upravitelji šol o več važnih zadevah.

• Diplomsko izpise po na filozofski fakulteti v Ljubljani v februarjskem terminu 1934 dovršili štiri kandidati: Bernik Alojzij (matematika); Jug Stanišlav (obča in narodna zgodovina); Kraigher Uroš (jugoslovenska književnost in slovenski jezik); Romić Franc (zoologija in botanika); Simončič Ivan (geografija in obča zgodovina); Savli Ivan (francoščina); Škerić Franc (obča in narodna zgodovina); Zemljak Josip (jugoslovenska književnost in srbskohrvatski jezik); Zagar Anton (francoščina); Zoraga Friderik (matematika).

• Občinska organizacija JNS za okolico Mozirja bo imela v nedeljo 18. t. m. dopolnilno pri Krajevni v Ljubljini redni letni občni zbor, ki se ga udeležijo tudi narodni poslanec g. Rasto Pustoslemšek, da bo poročal o razstaviti graščinskih gozdov in pašnikov in o delu poslancev v parlamentu.

• V imenik zdravnikov zdravniške zbornice za dravsko banovino so bili vpisani:

dr. Janko Hafner in dr. Marjan Svetlič, zdravnik-volonterja ljubljanske bolnišnice, ter dr. Niko Vovčina, zdravnik-uradniški pripravnik na Stodencu pri Ljubljani.

• Poroka. V Beogradu se je poročil poročnik bojnega broda g. Joško Kvac, komandir 1. hidroeskadrile v Djenoviću, iz znane narodne učiteljske rodbine iz Šmartne v Rožni dolini, z gđ. Branko edino hčerko divizijskega generala g. Aleksandra Daskalovića, uglednega vojaškega strokovnjaka in avtorja knjige »Bitka pri Kobariću«. Mlademu paru naše najiskrenejše čestitke!

• Redni občni zbor dravske sekcije Udruženja geometrov in geodetov se bo vršil v nedeljo 18. t. m. ob 1/10. dopolnilne v prostorih katastrske uprave v Ljubljani z običajnim dnevnim redom. Odbor.

• Zveza šoferjev za dravsko banovino naznanja, da se bo vršil njen redni letni občni zbor v soboto, dne 17. februarja ob 19.30 uri v salonu restavracije pri »Levu«.

• Službeni list dravske banovine od 14. t. m. objavlja ukaz o sprejemu demisijske prejšnje in o imenovanju nove vlade, norme za tlačne dele konstrukcij ter razne objave iz »Službenih novin«.

• Smrt zaslužnega rodoljuba. V Bilecu je umrl predsednik občine Blagoje Albić, ki je vse svoje življenje posvetil borbi za narodno osvoboditev. Oh izbruhu svetovne vojne je pobegnil v Črno goro, potem pa je z oddelki srbske vojske prehodil Albanijo ter se do osvobodjenja boril na solunski fronti. V osvobodni domovini se je ves posvetil svojemu domačemu kraju in je dolga leta predsedoval občinski upravi. Njegovega pogreba se je udeležila ogromna množica iz Bileća in širše okolice.

• Izletnikom v Kamniško Bistrico. Pešpot od korporacijskega jezga, posebno od apnišča pod Jerasom, pa do Koželja, po domače Kljusa, je neprehodna zaradi lanske poplave. Da se ne napravi škoda po polju in travnikih, naj se turisti poslužijo nove popravljene banovinske ceste, ki je najpripravnjeja za pešce in za kolesarje.

• Nova prekinitev prometa z Dalmacijom. V noči od ponedeljka na torek so se že pete v letošnji zimi ponovili okrog Zrmanje toliki snežni viharji, da je v snegu med Zrmanjo in Malovanom običajni brzotovorni vlak. Vsi napori, da bi vlak pomaknili naprej, so ostali brezuspešni in so morali naposled iz Gračaca poslati na pomoč dve lokomotivi, da bi vlak potegnili do postaje Milovan. Zaradi visokega snega pa lokomotivi nista mogli do vlača. Brzotovlak, ki je v ponedeljek zvečer krenil iz Zagreba, pa je bil zadržan v Cerovcu, od koder se je vrnil v Gračac. To je nov dokaz, da liška progna ne prenese niti malih zimskih vremenskih izprememb. Na progi Zagreb-Sušak niso imeli nobenih ovir.

• Huda nesreča pri podiranju dreveja. Posestnikov sin Fakina Boštjan iz Stopera je za občinski kuluk pomagal v gozdu porirati hraste za občinsko cesto. Po nesreči je padel nanj ogromen hrast, ki ga je pokopal pod seboj. Delavci so potegnili Fakina izpod drevesa s polomljenimi nogami in hudimi notranjimi poškodbami. S ptujskim reševalnim avtom so s smrtjo se borečega Fakina prepeljali v ptujsko bolnišnico.

Oblike za gospode
po meri ali pa blago za oblike modernih vzorcev, najboljše kvalitete, po najnižjih cenah pri

Drago Schwab, Aleksandrova c.

• Avtobus na progi Sv. Peter železniška postaja — Vransko je prišel voziti 12 t. m. ter je poleg dosežanih voženj uvedel še eno dodatno z odhodom ob 10.25 iz St. Petra in s prihodom ob 10.55 na Vransko. Iz Vranskega pa odhaja avtobus ob 12.20 ter prihaja v Sv. Peter ob 12.53.

• Kdaj in kje se boste prehladili, ne veste, če pa ste že prehlajeni, ali če vas mučijo glavobol, zobobol in druge bolečine, potem vzemite eno ali dve tableti Aspirina in takoj vam bo pomagano.

• Brez zdravja ni veselja, napredka in zaslužka. Zaradi tega je treba v prvi vrsti skrbeti za ohranjanje zdravja. Pred nalezljivimi boleznimi vas zavarujejo pastile Panflavin »Bayer«.

• Objede oblike carva v različnih barvah in nileira tovarna JOR REICH

• Lastno stanovanje lahko kupite v solastnini v stanovanjski hiši! Ponudbe sprejema »Stavbna zadruga«, Ljubljana, poštni predal 307.

„CEHASOL“
MILO ZA KOPANJE
ODSTRANJUJE
KRATKI
KOŽO LICA
NEČISTOSTI,
VNUTJA.
PREIZKUŠENO
DOBIVA
BadeSeife
IN ČISTI PO
VPORABI
IN TELA OD
EKSCEROV IN
PO KLINIČNI
SREDSTVOI
SE V
LEKARNAH, DROGERIJAH in PARFUMERIJAH
— SE DANES ZAHTEVAJTE POIZKUS —

Iz Ljubljane

u— Neizčrpno bogastvo leži v ruski glasbeni literaturi. Danes je ta glasba mnogo bolj znana kakor pred vojno in v realnici ne najdemo boljšega koncertnega sporeda, na katerem ne bi bila zastopana vsaj z najbolj znanimi imeni. Drobec iz tega ogromnega zaklada bomo spoznali v petek 16. t. m. na solističnem koncertu, ki ga bo izvajal znani baritonist Boris Popov. Sam sin velikega ruskega naroda, dovršen pevec-umetnik, nam bo podal vrsto arij in pesmi znamenitih svojih rojakov skladateljev v dovršeni obliki. Na klavirju spremlja Popova g. dr. Švara. Vstopnice so v predprodaji v knjižarni Glasbene Matice. Koncert se vrši v dvorani Filharmonične družbe.

u— V »Divjem lovcu«, s katerim proslavi naša drama v soboto 17. t. m. 16. letnico samostojnega delovanja v lastni hiši, igrajo poleg gosta Nučiča — Janeza in g. Podgorca — Majde, g. Škrbinšek riharja, g. Železnik Tončka, g. Dretnovec Gašperja, g. Jan Tineta, kovača Sajeta g. Kralj in njegovo ženo g. Medvedova. V ostalih vlogah nastopi skoro ves dramski ansambel. Režira g. prof. Šest. Pričakujemo, da bo naše kulturno občinstvo napolnilo ta večer dramo do zadnjega kotička in tako z igralci vred manifestiralo za neokrnjeno slovensko gledališče. Vstopnice so v predprodaji pri dnevnih blagajni. Gledališki list istotam in pri večernih predstavah.

u— Orkestralni večer drž. konservatorija, na katerem nastopi veliki orkester 70 članov, bo izvajal 4 ruska dela. Najprvo je zastopna na sporedu Ljadov, učene slavnega Rimski-Korsakova in profesor na petrograjskem konservatoriju. Kompoziral je večinoma klavirske skladbe, v katerih je očitoval mnogo vpliva Chopina in Škrjabinja, vendar tudi samoniklost in naslonjenost na rusko narodno tematiko. Njegove kompozicije se odlikujejo po dovršenem slogu in predvsem po instrumentalnosti, v kateri je dosegal svojega nenadkriljivega učitelja. Danes približajo njegove skladbe zaradi svoje intimitnosti vedno več občudovalcev. Poleg Ljadova so na sporedu še: Borodin, Rimski-Korsakov in Čajkovski. Vstopnice od 5—20 Din so v predprodaji v Matični knjižarni. Orkestralni večer bo v ponedeljek 19. t. m. ob 20. v uniolinski dvorani.

u— Okrajna organizacija JNS za XI. in XII. volišče dvorskega okraja bo imela svoj redni letni občni zbor v soboto 17. t. m. ob 20. v steklenem salonu restavracije Zvezda. Zboru bo prisostvoval tudi naš sreski poslanec in minister g. dr. Kramer. Dnevni red je sestavljen v smislu zahtev čl. 3 strankinega statuta. Člani, pridite polnoštevilno!

u— Omladina Narodne odbrane priredi pod okrajem ZKD 17. t. m. ob 20. v svojem društvenem lokalu, Mestni trg 13, K. nastropje, predavanje o potovanju v Maroko. Lepe skulptorne slike bodo spremljale predavanje. Predaval bo g. dr. Reja Oskar.

u— Jadrančice! V petek 16. t. m. se bo vršil ob 14. članski sestanki s predavanjem. Udeležba vseh članic je strogo obvezna.

u— O korporativnem sistemom ne bomo več govorili, če ga dr. Henrik Tuma v kemijski predavalnici na realki (Verova ulica). Prijatelje iskreno vabi društvo »Tabore«.

u— Predavanje o vojni plinih priredi Sokol Ljubljana — Šiška 16. in 23. t. m. Predavatelj dr. Ruppik bo razpravljal o postanku vojnih plinov, napadu in obrambi. Izvajanja bo pojasnjeval s skulpturnimi slikami. Pričetek ob 20. Vstopnice ne bo.

u— Večer primorske mladine. Tudi primorski fantje in dekleta, tam iz Pulja, Gorice, Trsta, od Soče in belega Krase so imeli na pustni večer v dvorani Delske zbornice veselo družabno prireditev. Zabava je dosegla višek v komičnih nastopih posameznih članov in kupletih, ki so mladino kmalu dvignili v veselo razpoloženje, da je zarajala kakor za stavbo. Igral je jazz The Prohibition, ki sestoji iz članov društva in je to pot pokazal, da je kar dober konkurent podobnim pustnim orkestrom. Obisk je bil po številu obiskovalcev lep, ali zastopana je bila le plesa in veselja željna mladina, »a« da je bil moralni uspeh večera precej večji od gmotnega. Petičnih prijateljev pri-

Recenzent odgovarja...

Kaj naj pripomnim k zgornjim izjavam? Vseposlovanje gosp. dr. Sorlija? Med pisateljem in recenzentom se tudi ob največji dobrohotnosti z obeh strani to ali ono ne ujema; navadimo se, da je to tako normalen pojav, kaka nerazpoloženost po očetu noči. Oba gledata isto, a ne vidita istega: usoden položaj, ki iz njega nastajajo neskončne in nesrečljive literarne pravde. Recenzent (ne, prosim, kritik, ki je v našo literaturo vnaša le prav za prav eden izmed čitateljev, ki pripoveduje svoje vtiske o prečtani knjigi ali o znanem pisatelju. Kako pripoveduje? Gleda tega se bo s slehernim drugim prej spoznamel, kakor z avtorjem.

N. pr. vplivi. Nikdar si jih nisem zamišljal tako, da bi si pisatelj od kod prejel fraze ali izposojal besede. Pronicanje neklih vplivov v stvarjajočega pisatelja je preveč zapleten duševni proces, da bi se dal kar grafično ponazoriti. Pisatelj iz zadnji, ki se zaveda teh skrivnih vplivov svoje inspiracije, poročevalce o njegovem delu je prvi, ki se lahko moti. To so zmotne in obenem sloveske reči. Kdaj pridemo do nesloveske objektivnosti v svet fantazije in duhovnih stvar, ko se nam toliko meril iz zverja celo pri mnogo bolj grobih življenjskih pojavih? (V tem mi bo hridični razum gosp. doktorja dal prav!) Morda bi lahko pokazalo stina analiza vse drugo, a mi ostane. Ni treba čitati Nietzscheja, da ne bi v nekem kulturnem ozračju, ki je v veliki meri inficirano od njegovih idej, občiti

moške mladine ali bilo videti. Ves dobiček, kolikor ga je, gre v socialne namene, zlasti za prenočišče bednih primorskih emigrantov in za njih prehrano. Društvo »Tabore« skrbi dnevno za 40 svojih z rodnih grude pregnanih bratov in sestra.

u— Iz naših kinematograf. »Moja deca — moja sreča« je film, ki nam ga bo ZKD pokazala v petek v Elitnem kinu Matic. To delo je polno ljubkih scen in v njem nastopijo tudi otroci. Film je posvečen družinski sreči in miru. Nudi nam vse, kar mora nuditi dober film. Tudi za zabavo je dobro poskrbljeno. Predstave bodo od jutri dalje dnevno ob pol 17. — »King-Kong«, senzacionalni trikfilm, reše predvaja v Elitnem kinu Matic. Film vzbuja mnogo zanimanja. Danes bodo poslednje predstave. — »Pot v življenje« je naslov prvemu originalnemu ruskemu filmu. Lahko ga smatramo za največje delo filmske umetnosti. Poleg drugega za odlikuje petje. Zbor, kakor ga slišimo tu, je velika rečitev. Povsod, kjer se je ta film predvajal, je vzbudil mnogo zanimanja.

u— Urica v Deveti deželi. Pravični odsek Atene priredi danes ob 17. v prostorih šolske kuhinje, Prečna ulica 2, zabavno pravično uro za otroke. Vabimo k obilni udeležbi. — Atena.

u— Pevski zbor Glasbene Matice ljubljanske. Drvli ob 20. vaja vsega mešanega zbora.

u— Redni občni zbor Podpornega društva na I. državni realni gimnaziji se bo vršil 22. t. m. ob 17.30 v posvetovalnici zavra.

u— Na trgu je vladalo večer za začetek postnih dni precej klavirno razpoloženje. Trgovci z ribami so pripravili precej blaga, ki ni bilo baš drago, vendar riba razven sardelci po 16 Din za kg, niso bile prav v denar. Na trgu je bilo večer tudi dokaj lepe perutnine, po kateri so posale le redke gospodinjke. Nekatere bračnjavke so prodajale prve letošnje svinjske strožji fižol in pa grab, oboje uvoženo z juga.

SAMO SE KRATEK ČAS
VELEMESTNA
ATRAKCIJA
temperamentna družba Rumunk v
ODEON BARU
Poljanska cesta. Pričetek ob 11. uri.

u— Legitimacije za brezposelne. Doga-ja se stalno, da prihajajo z deželo v mesta ali pa tudi obratno ljudje, ki se izdajajo za brezposelne. Med njimi so taki, ki nadlegujejo stranke po stanovanjih. Da se prepreči beračenje, odnosno da se onemogoči zlorabe po osebah, ki se bavijo s poklicnim beračenjem, je izdalo mestno načelstvo v Ljubljani posebne razvidnice za one brezposelne, ki stalno bivajo v Ljubljani. Te legitimacije pa ne opravčujejo lastnikov do beračenja, temveč so le potrdilo o njihovi resnični brezposelnosti. Mestno načelstvo poziva vse brezposelne, ki stalno bivajo v Ljubljani, da se čimprej javijo v socialno političnem uradu mestnega načelstva v Mestnem domu med uradnimi urami, da prejmejo v smislu navedbe predpisane razvidnice za brezposelne. Pripominjamo, da bodo tudi podpore za brezposelne prejemali samo oni, ki se bodo izkazali s temi razvidnicami.

u— Mestno načelstvo v Ljubljani opozarja, da je plakiranje reklamnih lepakov na objektih, ki niso za to določeni, kakor na primer na brozjavah in plinskih drogovih, stenah, drevesih itd. strogo prepovedano. Vse tozadevne prestopke bo mestno načelstvo zasledovalo in strogo kaznovalo.

u— Nočni napad. Na cesti v Dravljah je večerjajoč napadel neznanec 20-letnega kamnoseškega pomočnika Jožeta Ravnikarja, zaposlenega pri Tomanu v Ljubljani. Lotil se ga je v temi z nožem.

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo: 1 čas opazovanja, 2 stanje barometra, 3 temperatura, 4 relativna vlaga, v % 5 smer in brzina vetra, 6 oblačnost 1—10. 7 padavine v mm, 8 vrsta padavin. Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo drugo najnižjo temperaturo 4. februarja.

Ljubljana 7, 782,3, —3,9, 56, SEI, 2, —; Ljubljana 13, 781,2, 3,0, 59, SWI, 0, —; Maribor 7, 781,9, —5,0, 80, mirno, 5, —; Zareb 7, 782,0, 0,0, 55, NNES, 0, —; Beograd 7, 778,2, —8,0, 70, N4, 3, 1,0, sneg; Sarajevo 7, 780,4, —10,0, 60, E1, 5, 0,2, sneg; Skopje 7, 773,1, —6,0, 70, N4, 5, —; Split 7, 776,7, —3,0, 30, NES, 1, —; Kumbor 7, 770,8, 1,0, 40, NES, 0, —; Rab 7, 781,1, —3,0, 60, NNW, 0, —.

Temperatura: Ljubljana —4,6, Maribor 3,0, —5,0, Zagreb 5,0, —3,0, Beograd —1,0, —8,0, Sarajevo —2,0, —11,0, Skopje 8,0, —7,0, Split 10,0, —8,0, Kumbor —1,0, Rab —7,0.

Korakajte s časom in rabite

Doramad
radioaktivno zobno kremo.

Zobna krema za največje zahteve!

In ga nekakrat zabodel. Poškodovanega so prepevali v bolnico, dočim lica napadca policija.

u— V zvezi z izsiljevalno afero zaradi ponarejenih bankovcev so večerjajoči prepevali iz Zagreba v Ljubljano še enega aretiranca. Tudi tega so, kakor že pred njim aretirane Marjana Franca, najprej zasliševali na policiji, nato pa so ga izročili sodišču. Drugi aretiranec seveda ni vedel, kako se je izteklo njegovemu zaupniku v Ljubljani in ga je nestrno pričakoval, da mu prinese delež od zahtevanih 15 tisočakov, ki sta jih oba trljala od neke ljubljanske gospe. Namestu prijatelja s tisočaki se je zgasil pri njem detektiv in ga povabil s seboj na izlet v »belo Ljubljano«.

Iz Maribora

u— Občni zbor JNS za meljski okraj. V soboto 17. t. m. ob 20. bo imela krajevna organizacija JNS za meljski okraj v gostilni »Pri belem zajcu« svoj drugi redni občni zbor, na katerem bo podal pregledno poročilo o političnem položaju tudi narodni poslanec g. dr. Pivko. Članstvo in pa somišljeniki stanke naj se občnega zbora polnoštevilno udeležijo.

u— Zanimivo angleško predavanje. Drvli ob 20. uri bo v tukajšnji realni gimnaziji predaval v angleščini miks Orleyeva o angleški pokrajini Wales. Predavanje bodo spremljale lepe aklopijske slike. Vstop je vsakomur prost.

u— V naši nedeljski notici o čudni ljudbi vrede z veliko množico raznih najhujših strupov v stugi Drave je bila netočna navedba, da sta najditelja te vrede odhajala na ribolov. V resnici sta le prazkujala na Dravi pravkar popravljeno čoln.

u— Večerašnji ribji trg je bil izredno bogato založen, cene pa so se znatno dvignile. Prodajale so se orade, borboni in cvoči po 26 Din, sipe, morske jegulje, šur in zobčaki po 42 Din, živi krapci pa po 18 Din kilogram. Nasprotno pa je bilo občutno pomanjkanje blaga na živilskem trgu. Na trgu za sene in slamo je bilo naprave 6 voz sene po 28 in 35 Din, 4 vozovi otave po 30 do 35 Din in 3 vozovi slane po 22 do 25 Din stot. Občutno konkurenco delajo našim jajčarjem varazinski velotrgovci z jajci, ki prodajajo jakca po 59 para, dočim je cena domačih jajc od 0,73 do 1,25 Din.

u— Zopet izlozi. Predsinočnjim je hotel iz neznanega vzroka prostovoljno v smrt komaj 18-letna delavka Amalija T. iz Taborske ulice, ki je v svoji sobi zapala večjo množico ližol. K sreči so s njen ožupni korak opazili še pravčasno domači ter poklicali na pomoč reševalce, ki so nesrečno dekle prepeljali v bolnišnico. Zdravniki so ji izprali želodec in jo rešili smrti.

u— Požar. Predvečerašnjim dopoldne je razburil Pobrežane gasilski rog, ki je klicale gasilce na pomoč. V leseni baraki, ki si jo je z velikim trudom postavil delavec Anton Jelenič, je v odsotnosti vseh domačih nenadoma izbruhnil ogenj, ki se je, ker je bila baraka lesena, naglo razvel in uničil stavbo do tal. Orožniki in gasilci so z največjim naporom rešili iz gorečega rostopja majhna otročka, ki je bil zaklenjen v sobi. V koči je zgorela tudi pitana svinja in več kokoši, žrtev plamenov pa je postalo tudi vse pohištvo in ostala imovina nesrečnega Jeleniča.

u— Prevečan slepar. Po mariborskih predmetih se potika v zadnjih dneh neki, okrog 35 let stari moški, ki pobira pri strankah v imenu mariborske mestne občine denarne prispevke za neko dobrodelno pomožno akcijo. Ljudje njegovi zgovornosti običajno verjamejo in mu nasedajo. Obenem objubljuje neznanec ljudem uspešne intervencije v vseh zadevah, ki se tičejo mestne občine in državnih uradov. Tako je tudi upokojenec M. Š. izročil neznanca, ki se je predstavil pod imenom Petrovar, za neko intervencijo v svoji pokojniški zadevi znesek 125 Din. Javnost se pred zlorabami neznanca svari in naproša, da ga prijavi, oziroma izroči najbližjemu varnostnemu organu.

Razlogom, ki so g. dr. Sorlija privedli do sedanje oblike Izbranih spisov, praktično ni mogoče zgovorjati, vendar pa iz tega ne sklepajmo, da bi bile boretočne pripombe odklepe. Kar se tiče kritikov in čitateljev, ima vesplošnovalni gosp. doktor v marsičem prav, vendar pa je plebičisti čitateljev čisto prav tako nič, kakor krivdorek sediščistov. Obremenihih kritikov. Nad vseni nam stoji pravični prijatelj in strožji sodnik, ki se imenuje Čas. Pred njim so vsa literarna preklanja le bežen dim. Prooritan sem, da la mrki sodnik ne bo avtorja »Plamenov« ne ubijalec in ne prilizilni čitatelji, marveč to, kar bo nam vsem. Prehtal bo naše delo in morda Izbranim spisom Iva Sorlija donal to, kar bo vzel v L-ih mirno se utopljajočemu recenzentu.

10 primerov

je že bilo, ko se ni mogla izplačati nezgodna zavarovalnica, ker so bili ponesrečeni naročniki v zaostanku s plačilom naročnine. Tudi za Vas zavarovanje pri zavarovalnici »JUGOSLAVIJA«, splošni zavarovalni družbi v Ljubljani, ni v veljavi, če še niste nakazali denarja za tekoče mesece.

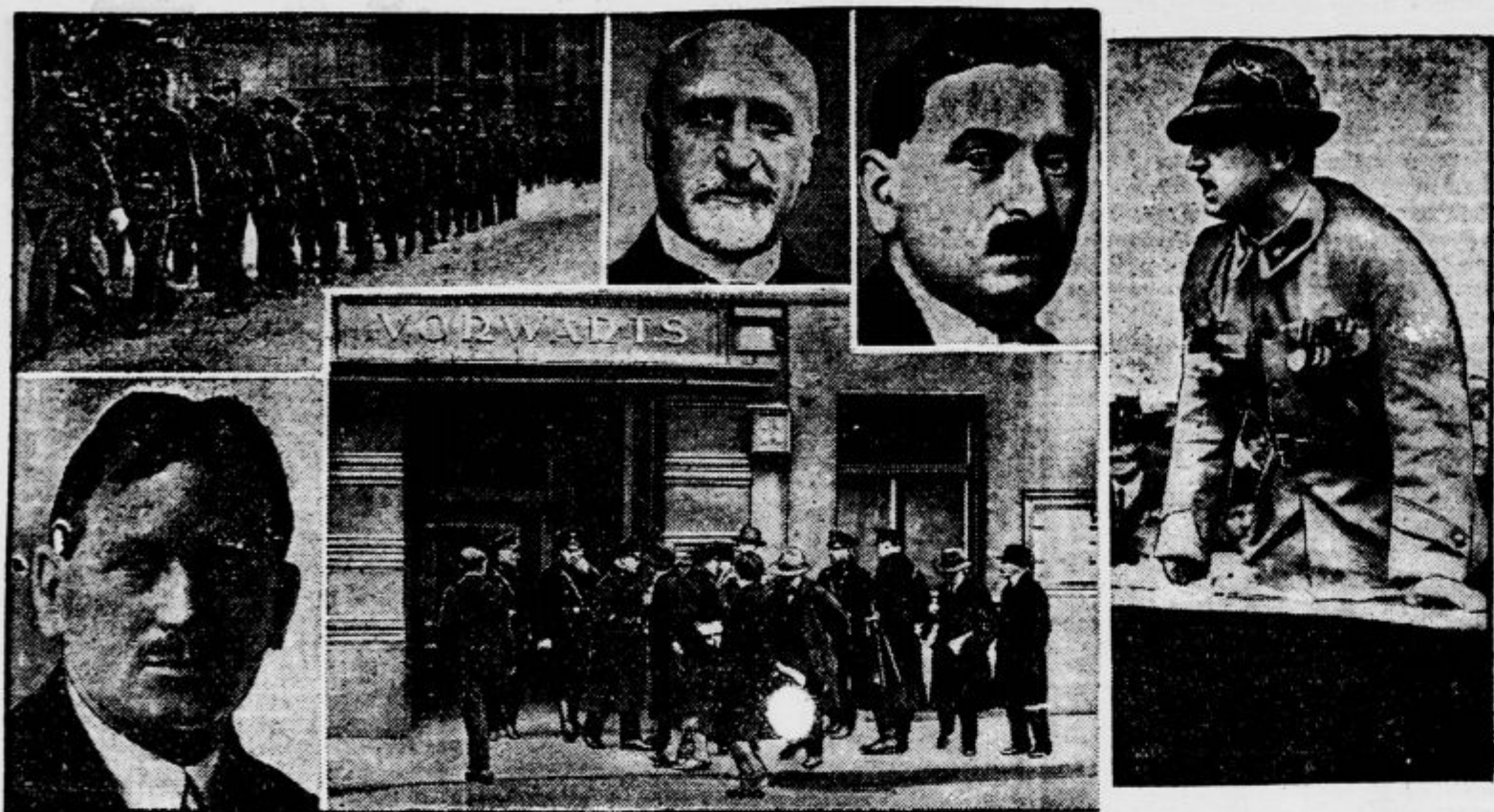
nameraval pred svoje stare in če mogoče še nove prijatelje stopiti kratkoma obzvez posrednikov. Je pač tako: mlad književnik, ki pravi, da mu do kritike sploh ni, je hinavec, ker kar treneta, kje bo našel kako vrtico o sebi. Tola potem, ko ima za seboj že to in ono in ti do hvala prav nič več ni, čemu bi se kakšno nosove pobiral? In posebej še, ako že prav natančno včas, kakšne prikazni se kot vrtnarji potikajo po vrtu naše književnosti — vmes pravi ubijalec, ki jih nikoli ne zmanika: čim en tak rokomač dene svoj kil iz rok, je tu že drugi, ki a še večim zanosom opraviha svoi žalostni posel, bodisi iz golega sadizma, bodisi iz potrebe, da razkazuje svojo strašno kunštino in učnost! (Večna škoda je, da se je v tem čarobnem perivoju baše dogodil celo fatalni nasproti primeru, da je svet, če še tako nehoti, ubile v »enici« policianega vrtnarja...) Vidite, na čem tako tekmo let in polozema spoznal, da je med našim čitatelstvom precej čisto pametnih in zelo zelo čednih ljudi, ki si svoje duševne hrane le ne dajo prežvekovati po teh več ali manj struminih alinah — in samo na to sem računali! In so se odvzeli že doleži v še precej lepem štilbi (javna zahvala predvsem tistim približno 170 ki so mi že celo malo naročnike za vae namravane knjige vnašali!) — kako potem bodo splošnicani reditilje našega duševnega prometa odšli in le ma ne, in bo nam menda naš precei vena.

Se to in ono bi pripomnil o izkušnih slovenskega samozaložnika bi že sedel lahko napisal celo knjigo, kakor smo pravili

nekoč!), toda za en podlistek bo snovi kmalu dovolj. Posebno rad bi katero raket o pomanjkanju — reciva — popolne sodbodnosti, ki ste jo pri meni opazili. No, moj Bog, če pa človek ni ni na tem, da bi strzel baš dnevnemu okusu, a o tisti strašni razpoki, večji od tisočstih, ki je baje prav zadnjih dvajset let zavezala med dve generacijama, imam svoje posebne misli! Vsekakor se mi bo to pomanjkanje lažje očitalo pri novem apisu, apisu, nastalem v sedanjih dneh. In naposled, ne pozabimo: nihče ne more zadovoljiti vseh — antipodov že oboje ne. (Jaz n. pr. sem s trikrat v življenju ločil »Madame Bovary«, praden sem jo pospravil). Da pa bi čim več bralcev — vsaj tistih, ki smo si nekoliko sorodno ugašeni — zadovoljili (grozna beseda!) sem svoje snovi na vsakega nameravanih zvezkov čim bolj pestro poredali. In tako mi je po prvi moji knjigi ta mojih ljubih čitateljev — prijateljev napravil iskren poklon za »Plamenec«, drugi (celo zelo odličen literarni moži) mi je rekel, da mi je samo zaradi »Gospoda Tadjaja« naročnik postal, a cela vrsta se me jih je zahvalila za »Tolmine« (ki so mi že nekoč vsi ljubljanski »Unionoski« dvorani napravili v prijeten smeh). In to mi je, ponavilam, res v zadovoljenje. Saj mi je bilo vedno in ponovno ter pri vsem, kar sem napisal, vodilna misel in želja, da bi ljudi, posebno tiste, ki kakor jaz, bolj težko nosijo svoji vsakdanji iverem čim bolj iskreno razvedril. In za bo to edini smeh celo teta mojegaz donica (niti zlohotnih ne izvajam) — v božjem imenu!

Ivo Sorli.

H krvavim dogodkom v Avstriji

Igorja levo: oddelek socialističnega Schutzbunda. Desno: dunajski župan Seltz, ki je aretiran, in Oton Bauer, vodja avstrijskih socialistov, ki je menda zbežal. Spodaj levo: dr. Deutsch, vodja Schutzbunda, ki je baže tudi zbežal. V sredi: Policija pred poslopjem socialistične organizacije. Desno: knez Starhemberg, vodja Heimwehra.

Neznana bitja

Živijo v najglobljih globinah morja in v ognjenih valovih pod zemljo

V zadnjih tednih je nastal globok molk okoli znamenite pošasti Lochnesskega jezera. Čeprav so jo videle verodostojne priče in so jo tudi fotografirale, je izginilo upanje, da bi jo dobili v roke in svet ni več prepričan, da gre za kakšnega predtopnega zmaja. Še vedno pa je ostalo odprto vprašanje, ki je v tem času zanimalo milijone ljudi: Ali so na svetu bitja, ki jih še ne poznamo?

Človek, ki ve, da ni na zemlji nobenih »belih lis« več in da poznamo vsaj v grobem celo predele obeh tečajev, bi bil pripravljen odgovoriti na to vprašanje brez nadaljnega nikalno. Vendar ni nobeno pretiravanje, če trdimo, da poznamo n. pr. ozemlje okrog Kopeničkega krožnega gorovja na luni dosti bolj in točneje nego nekdo ozemlja osrednje Brazilije ali Osrednje Afrike. Tu so doslej povsem nedostopni velikanski pragovi in lahko je mogoče, da živijo v njihovem dušljivem ozračju, v njihovih temnih skalnih jamah bitja, ki jih ni registrirala nobena prirodopisna knjiga. Saj bi ne bilo prvič, da je znanost naletela na živali, o katerih prej noben človek ni imel niti pojma.

Poglejmo n. pr. v globine oceanov. Še do l. 1840. so mislili, da v globini 100 m pod gladino ni možno nobeno življenje, toda potem je odkrila slovita Hallaengerjeva ekspedicijska in za njo druge tisoče in tisoče bitij, ki so živele dosti, dosti nižje in ki so po svojih oblikah predstavljala deloma povsem nove vrste: ribam podobna bitja s teleskopskimi očmi, bitja, ki si sama svetijo v nepredorni temi morskih globin, polipi, korale, morske hlije, radiolarije itd.

Nekega dne so iz oceanske globine iz-

vlekli celo nekaj, kar je obetalo pojasniti zadnje skrivnosti o bistvu in nastajanju življenja: sluzi podobno maso, po sestavi skrajno primitivno, ki ni bila živa, a je po vsem videzu skrivala v sebi vse podlage za življenje in sebi. Sam veliki nemški naravoslovec Haeckel (glej v najnovejši številki ilustrirane tedenske revije »Življenje in svet« članek »Stoletnica dveh naravoslovc«) je menil tedaj, da je človeštvo rešilo eno najvažnejših ugank sveta, kajti iz te sluzne mase, ki nastaja na morskem dnu iz slučajno skupaj došlih snovi, se razvija življenje samo po sebi, najprej v enostaničnih bitjih, potem v zamotanejših večstaničnih do rib in vretenčarjev. Žal je ta uganka kmalu dobila še drugo, porazno rešitev: Hudomušen Anglež, naravoslovec Buchanan, je prišel nekega dne in dokazal, da je ta dragocena praživiljenjska sluz čisto navaden — mavec, ostanek tovarna nekega potopljenega angleškega parnika...

Toda resnično čudovitih bitij ima svet vendarle še vedno nekaj v zalogi. Pred nedavnim je vladalo še splošno in tudi znanstveno podprto naziranje, da noben živ organizem ne more dalj časa in kaj šele trajno živeti v temperaturi okrog 100 stop. Ogenj je uničevalec vsega živega. Pred tremi štirimi leti pa je odkril švicarski raziskovalec dr. Spengler v kamenju južnoafriških rudnikov, v kepar aluminija in v vrelci smolnih enostaničnih bitij, ki jim temperatura 200, 300 stop. nad ničlo ni mogla do živega. S to najdbo je prebil veliko luknjo v dogmo o mejah življenja, ki je veljala dotlej in človeška fantazija ima prosto pot, da si izmisli nova, neznana ozemlja življenja.

Gotovo je treba še mnogo poguma za domnevo, da bi utegnili življenje bivati tudi v tistih spodnjih plasteh zemeljske skorje, kjer se kamenine, kakor granit, topijo v vročini kakor maslo. Morda pa je le res, da utegnemo tudi v tem podzemeljskem svetu živeti bitja, ki se v njegovih vrelcih valovih počutijo prav tako dobro, se hranijo, množijo in umirajo kakor ribe, polipi, morske hlije in radiolarije v brezdanjih globinah oceanov.

Kakšno je nebo v stratosferi

Prvi znanstveni uspehi tragične ruske stratosferne ekspedicije

Člen osrednjega ruskega vremenoslovnege urada v Moskvi Tomson priobčuje prve podatke o znanstvenem gradivu, ki ga je nabrala posadka zadnje, tako tragično zaključene ruske stratosferne ekspedicije.

Ti podatki se tičejo barve neba v raznih višinah in jih je pobral iz zapisne knjige, ki jo je vodil ponesrečeni pilot Vasenko bržkone tik do katastrofe.

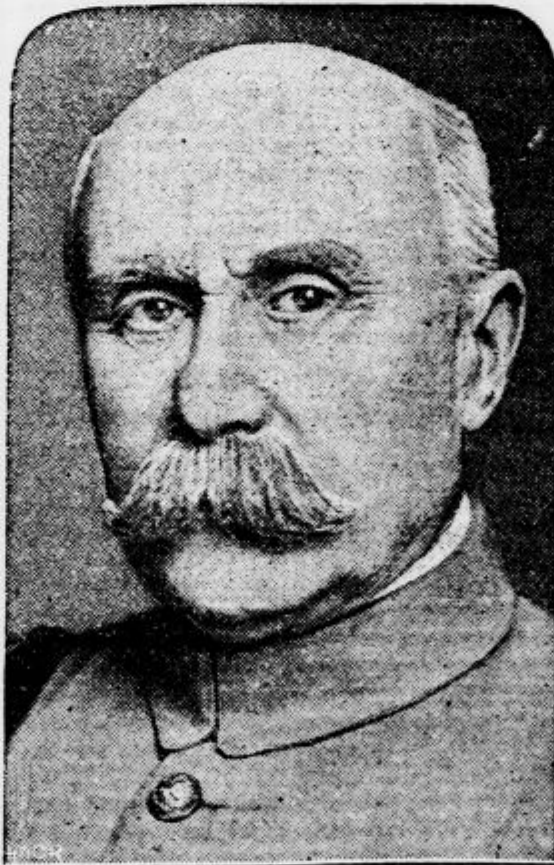
Letalci so začeli svoja opazovanja bele-

žiti v višini 8500 m in so potrdili opazovanja prejšnjih stratosfernih poletov, samo da segajo njih podatki seveda še višje. V višini 8500 m je bilo nebo modro, pri 11 kilometrov temno modro, pri 13 km temno viločasto, pri 13 km temno viločasto modro, pri 21 km črno viločasto sivo in pri 22 km črno sivo. Vasenko je med padanjem balona še do 12 km višine izvršil celo vrsto dragocenih opazovanj nebesne barve. Vseh meritev nebesne barve je bilo 27.

Poleg tega so letalci napravili še 12 posnetkov in 11 drugih meritev v različnih višinah — razen meritev, ki so jih izvršili avtomatični merilni instrumenti, ki so se pa, kakor znano, vs iztržili, tako da so njih podatki za znanost izgubljeni.

Pravkar izšla številka ilustrirane tedenske revije »Življenje in svet« priobčuje članek »40 km nad zemljo« z zanimivimi slikami.

Vlada nacionalne unije v Franciji

Maršal Pétain, vojni minister v novi vladi

Večji od Kristusa!

Organ nemške fronte v Posaarju, »Saarbrücker Landeszeitung«, ki je glasilo narodnih socialistov in centristov, objavlja razgovor deželnega vodje narodne socialistične stranke Spaniola, ki ga je dal mož švedskemu novinarju Windeju. Švedski listi so objavili razgovor, ki se glasi:

Hitler je novi, večji in močnejši Kristus. Prepričan sem, da bo rimska cerkev v tridesetih letih izginila v sedanji obliki. Če pa bo še kaj od nje ostalo, se bo imenovala narodni socializem. Papež in Kristus te nove cerkve bo Adolf Hitler. Naši otroci ne pomakajo več svojih rok v blagoslovljeno vodo. Tudi se ne križajo več, marveč skrepijo prste in kličejo: »Živel Hitler! Takšna je, vidite, vera bodočnosti!«

Obsodba na skopljenje v Nemčiji

Deželno sodišče o Berlinu je te dni izreklo obsodbo na skopljenje. Obsodilo je zaradi naravnostnega delikta nekega čevljarja, ki se je bil lani pregrešil nad dvema svojima pastorkama. Obsojenec je kazen sprejel. Poleg tega ga je sodišče obsodilo na dve leti ječe in na pet let izgube državljanstva.

PRAVKAR IZISLA ŠTEVILKA ILUSTRIRANE TEDENSKE REVIJE

„ŽIVLJENJE IN SVET“

PRIOBČUJE NASLEDNJE ZANIMIVOSTI

Slika na ovitku: STRATOSFERNI LETALEC

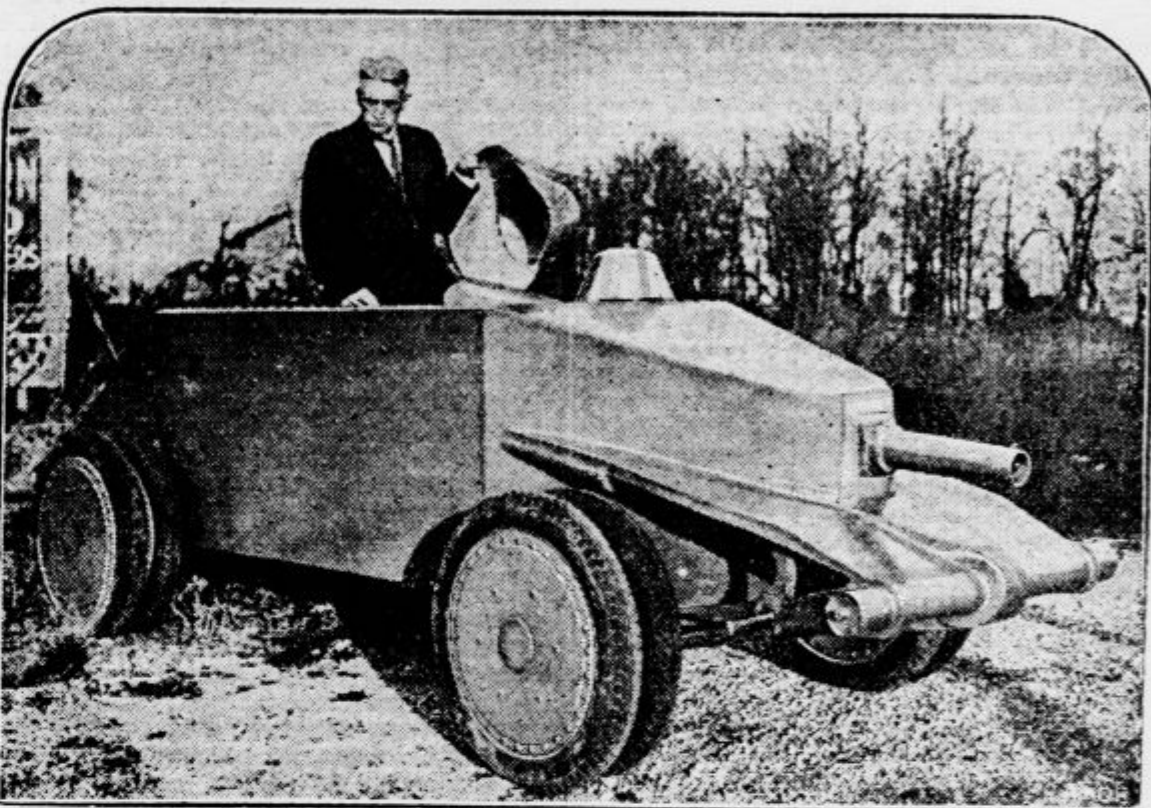
Naslovna slika: PIETER BREUGHEL: KMECKA SVATBA

DVA TEORETIKA VRHOVNE OBLASTI (D) — Moderatus: STOLETNICA DVEH NARAVOSLOVCEV (Weismann in Haeckel) — O IMUNOSTI PLAZILCEV — RIBJI LOV S POMOČJO ZVOČNEGA GREZILA — Univ. prof. dr. Metod Dolenc: SPOMINI NA BRATISLAVO IZZA SLOVANSKEGA PRAVNISKEGA KONGRESA (2) — OD STRELE ZADETE RIBE — 40 KM NAD ZEMLJO (kv) — ALI VERJAMETE V POSMRTO ŽIVLJENJE? — PO PAMETI JE TAKA SODBA NABA — 30.000 LET STARA LOBANJA — PTICE PRENESAJO CVETNI PRAH — ZDRAVJE IN RADOŠT V SNEGU — (slike) — L. Mrzel: CLOVEK Z ULICE — Margita Matches: DIVJI PARADIŽ (6) — LEPO OBNAŠANJE — PIETER BREUGHEL (p) — AKO SE NE VEŠ (Kri povzroča — Hiša v 11 urah) — ZA MISLECE GLAVE — 8AH — STERILIZIRANI SADNI SOKOVI — RISARSKA UGANKA — ANEKDOTE — Na platnicah: HUMOR (Adamson in Behacelj)

Priloga: Dr. Vlad. Travner: KUGA NA SLOVENSKEM

»ŽIVLJENJE IN SVET« se naroča pri upravi: Ljubljana, Knafljeva ulica 5, ter stane na leto (dve knjigi) 80 Din, za pol leta (ena knjiga) 40 Din, za četrt leta 20 Din, Posamezni zvezki se dobivajo po 2 Din. TELEFON št.: 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.

Ob robu razorožitvenega vprašanja

Ameriški inženjer Walter Christie je zgradil nov tip 1700 kg težkega tanka, ki brzi na ledini s hitrostjo preko 95 km na uro

V senci giljotine

Jutri bi moral biti usmrčen advokat Sarret, ki pa je dosegel odgoditev justifikacije z novimi senzacionalnimi izpovedbami

ki Pariz, 13. februarja.

Ta teden se je imela zaključiti ena najbolj senzacionalnih afer zadnjega časa v Franciji, afera marseilskega advokata Sarreta, ki je bil zaradi zavarovalnih goljufij in umorov obsodjen na smrt. Sarret je imel biti justifikiran po prvotnem načrtu v petek, 16. februarja. Datum je bil ugotovljen glede na dejstvo, da predsednik države ni imel namena pomisliti zločinca, nad katerim se je zgrajala vsa javnost. Toda justifikacija je bila nenadoma odgodena. Zakaj? Ne zato, ker smrtna obsodba še ni podpisana, marveč zato, ker so se v Sarretovi aferi pojavili novi vidiki, zaradi katerih se bo marsejski predurugačilo.

Sarretova zgodovina je znana. Mož je bil advokat v Marseilleu, kjer je imel z Nemkama Filomeno in Katarino Schmidto sanatorij za osebe, ki jih je poprej zavaroval za življenje. V Sarretov sanatorij so prihajali bolniki umirati, ker jih je seiparski advokat obsodil na smrt.

Mož, ki je zaradi mnogih umorov stal pred sodniki, ki so ga obsodili na smrt, je ne le globoko naobrazen, temveč tudi silno bistroumen zločinec, ki je vse svoje podvige natančno premislil in pretehtal, preden se je lotil njih izvršitve. Dolgo si je razbijal glavo z mislijo, kako bi zabiral svoje zločine. Naposled se mu je posvetilo. Odkril je kemični postopek, ki je obstojal v tem, da je vsako svojo žrtev vrzel v kopalno kad, kjer je čakala pripravljena raztopina iz žveplene kisline. V tej kadi je razpadlo truplo vsake žrtve v dveh do treh tednih in ostanke so neopazno pokopali na vrtu Sarretove vile. Ta metoda se je obnesla posebno pri umoru duhovnika Chambona in neke gospe Ballandreauxove. Oba je Sarret ustrelil.

Pri obravnavi je Sarret opisane zločine odločno tajil in metal krivdo za vse na sestro Schmidt, ki pa sta bili, kakor je dognala preiskava, sama njegovo orodje. Sodišče se je prepričalo, da je bil pravi krivec le Sarret. Zato ga je obsodilo na smrt, sestro Schmidt pa na večletno ječo. Ko je slutil, da se bližajo njegovi dnevi koncu, je Sarret prosil, naj ga še enkrat predstavijo jetniškemu ravnatelju, ker mu ima nekaj važnega povedati. Njegovi želji so ustregli in Sarret je izpovedal, da bi znala neka ženska, ki je bila zaprta s sestrama Schmidt, dati neka dragocena pojasnila. Šlo je za pojasnilo o smrti dveh mož, zakonskih tovarišev sestra Schmidt. Sestri, rodom Nemki, sta namreč bili vzeli za moža dva Francoza, in sicer samo zategadelj, da sta si s tem pridobili francosko državljanstvo. Oba moža sta bila stara in sta peljala Schmidtovi pred altar s posredovanjem Sarreta, ki je bil Francoz podupil.

Trupla teh dveh mož je po Sarretovem zatrjevanju prav tako razjedla žveplena kislina, kakor trupla drugih Sarretovih žrtev... V nadaljnjem pa je Sarret izjavil, da je bila metoda odstranjevanja trupel sad Chambonove razmišljanja o učinkovitosti strupov. Chambon je bil baže odkritelj te metode, katere žrtev je na koncu postal on sam.

Jetniški ravnetelj si je Sarretove podatke skrbno zabeležil in jih poslal naprej. Zaradi jasnosti v aferi je bila justifikacija bistroumnega zločinca zeenkrat odgodena.

Telefon za ljudi, ki ljubijo udobnost

Angleški tehniko so iznašli telefon, ki podpira lenobo. Oseba, ki govori po telefonu, lahko mirno sedi v svojem naslanjaču, ki je oddaljen od aparata do dva metra. Zvočnik skrbi za to, da se govori dobro slišijo. Novi telefon se izdeluje že v množinah in pride kmalu na trg.

A NEKDOTA

Angleški igralec Passmore je bil silno debel. V neki igri so ga enkrat »ubili« in bi ga morali odnesti z odra. Nosilci pa so se težavo zmagovali težko breme. Občinstvo se je imenitno zabavalo in nekdo je celo glasno dejal: »Glejte, kakšen tolsti puding!« V istem trenutku se je »mrtvece« dvignilo z grobim glasom: »Spoštujte mrtvece!« in spet legel. Seveda so ga odnesli z odra med razgetajočim krohotom publike.

VSAK DAN ENA

Vlasulja
»Pritaknite, prosim nekaj sivih las, da bo moj predstojnik mislil, da zelo skrbim za njegovo podjetoje!«

Čitajte tedensko revijo »Življenje in svet«

Da se bodo znali ubraniti strupenih plinov

Gojenci dunajske tehnike se urijo v gimnastiki s maskami proti plinu

Pereči problemi zagorske občine

Zagorje, 14. februarja.

Komasacija občin Zagorje, Radeče in Koroškega je ustvarila enoto z 8500 dušami. Težaven je njen finančni položaj; povzročil ga je predvsem rudnik zaradi zmanjšanih davkov. Če bi ostalo pri starem ključu, na katerega podlagi so se delali proračuni, bi morala TPD novi občini nakazati okrog 1.400.000 Din davkov. Od te predvidene vsote je rudnik plačal samo 110.000 Din, torej manj ko desetino predvidene vsote. Občina se je zatorej mahoma znašla v prepadu, iz katerega skoro ni bilo rešitve. Grozil je popoln zlom. Občinski klub je izračunal, da bi moral določiti 600 odst. dolič kar je seveda čisto nemogoče. Dolgovi so med tem rapidno narasli in obveznostim nikakor ni bilo mogoče zadostiti. Tako je nastal klub članov občinske uprave je na banski upravi predložil obupni položaj občine. Zahteval je anketo z zastopniki TPD, da se prouči nenormalne razmere. V katerih je nova zagorska občina. Anketa se bo vršila takoj po zasedanju banovinske skupščine.

Medtem se je pa neumornemu prizadevanju kluba posrečilo, da je banovina obljubila iz posebnega fonda prispevati zagorski iz še trem drugim, prav tako prizadetim občinam (Senovo, Mežica in Kozje) primerne zneske. Ako se to izvrši, bo doseženo da bodo občinske doklade samo okrog 180 odst. Vse to je prvenstvena naloga novega občinskega odbora, ki je takoj in pravočasno pregledal vsi položaji in že poskrbel tudi za odzdravljenje. Poleg tega občina prav mnogo stori proti brezposelnosti in istočasno vzdržuje javno kuhinjo. Razširila se bo cesta na Vidergo, odstranil ovinek pod Skalo itd. Vse občinski svet se pošteno trudi, da je položaju kos. Nujno pa je treba, da ga pri tem podpirajo tudi vsi občani in mu ne mečejo porlen pod noge. Kdor v teh težkih časih ljudi še hujša, zagreši s tem velik zločin, ki se lahko brdiko maščuje nad vsemi. V prvi vrsti na nad onimi, ki hujšakom nasledajo in se dajo zapeljati k nepremišljenim dejanjem.

Iz življenja na deželi

Iz Kranja

r— Krajevni odbor društva Rdečega križa v Kranju bo imel redno skupščino danes ob pol 17. na sreskem načelnstvu v Kranju v sobi 2 z običajnim dnevnim redom. Najvažnejša točka bo prenova krajevnega odbora v kranjski sreski odbor Rdečega križa. Člani vabljeni!

Iz Trbovelj

t— »Zvon« Trbovlje ima redno vajo mešanega zbora danes ob pol 8. zvečer v mali dvorani Sokolskega doma. Točno vsi! Odbor.

Iz Zagorja

z— Šolska vest. Učiteljica gđ. Milica Skuljeva je dodeljena na službovanje v Višnjo goro. Z njo izgubimo agilno narodno delavko. — Na vsestranske intervencije se je na topliško šolo vrnil g. Dougan, premestitev g. Kluna pa se je zavrnila. z— Občinski proračunski provizorij znaša 1.500.000 Din. Ker je brez zadostnega kritja, se bo v kratkem vršila pri banski upravi anketa med zastopniki občine in TPD, katero bo zastopal dr. Sporn.

Iz Ptujja

l— Občni zbor ptujske podružnice Višarskega društva bo v nedeljo 18. t. m. ob 9. dopoldne v gostilni pri g. Brenčiču na Ormoški cesti.

★ VELENJE. Namesto venca na grob blagopokojnemu podžupanu in trgovcu g. Jos. Demšiču sta darovala Rdečemu križu v Velenju: g. Val. Demšar, Skale, 100 Din in g. Edvard Rak, Velenje, 50 Din. Srčna hvala!

KOČEVJE. Francoski krožek priredi 15. t. m. ob 20. prvo skopitčno predavanje. Predavala bo profesorica Tominkova Vlasta o francoski revoluciji v francoskem jeziku. Vabljeni vsi društveni člani in prijatelji Francije. Vstop brezplačen. Za kritje stroškov se bodo sprejemali prostovoljni prispevki.

SOKOL

Sokolsko društvo Moste. Pod okriljem ZKD se bo vršilo jutri ob 20. v sokolski kinodvorani predavanje o temi: Napoleon, njegova slava in padec. Predaval bo g. profesor Prezelj. Po predavanju kulturni film. Vstop prost.

Sokol Štepanja vas. V nedeljo ob 11. se bo vršilo v Sokolskem domu pod okriljem ZKD predavanje g. dr. Miheleka o temi: Narodno-gospodarski program Jugoslovenske nacionalne stranke. Vabimo!

Sokolska četa Dvorska vas priredi dne 17. t. m. pod okriljem ZKD ob 19. uri predavanje o svetovni gospodarski krizi. Predaval bo g. dr. Josip Mihalek.

Sokol Brezovica. Pod okriljem ZKD se bo vršilo v nedeljo ob 15. predavanje o Strossmayerju. Predaval bo g. V. Bučar.

Sokol Tržišče priredi pod okriljem ZKD 19. t. m. ob 20. v Sokolskem domu predavanje o temi: Zemlja včas in danes. Predaval bo g. prof. Stepišnik Drago.

VSAK GOSTILNICA IN RESTAVRATER

postreži s pristnim

BERMET - VINOM

Dobi ga že v sodekih od 50 l naprej pri

MARINKOV, SREMSKI KARLOVCI

Najzvrstnejše zdravilno vino z Fruške gore

Ne, želim samo OLLA, ne spuščam se v druge eksperimente!

Komfortno stanovanje

v središču mesta, v III. nadstropju, obstoječe iz 5 sob, poselske sobe, kopalnice in drugih pritliklin se odda 1. maja.

Naslov v ogl. odd. »Jutra«

Javljamo žalostno vest, da je naš dragi oče, soprog, stari oče, gospod

Ivan Hafner

kurjač drž. žel. v p.

dne 13. t. m. ob pol 6. uri zvečer po dolgi mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere mirno v Gosposu zaspal.

Pogreb se bo vršil v četrtek, ob pol 3. uri iz mrtvašnice sv. Jožefa na Vidovdanski cesti na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, 14. februarja 1934.

Zalujoči ostali.

Sprejemem takoj izurjeno prodajalko

papirne stroke. Ponudbe pod »Prodajalka« na oglasni oddelek »Jutra«.

Technikum Konstanz am Bodensee

Inženjerska šola za zgradbo strojev in elektrotehniko. Prospekti zastoj. Izdelava letal in avtomobilov.

ŽULJI

Če so Vaše noge občutljive, če Vas žulji bodejo, grizejo in pečejo, dodajte vodi Saltrat Rodell, dokler ne dobi videz mleka. Ko pomočite noge v to mlečno kopel, se bo izločil kisik, ki je nosilec zdravilnih soli, prodrl bo v znojnice, zdravec in umirjač kožo in kožno tkivo. Žulji Vas ne bodo več grizli in pekli. Krvni obtok bo popolnoma obnovljen in občutili se boste prijetno in zadovoljno. Žulji se bodo omeščali v veliki meri, da jih bo mogoče popolnoma odstraniti s korenino vred. Odrgnjena mesta se bodo zacelila, otekline pa bodo splahnele. Lahko boste nosili čevlje za celo število manjše, kakor poprej.

Saltrat Rodell se prodaja povsod v strokovnih prodajalnah z našim jamstvom. Njegova cena je zelo zmerna.

Zahvala.

Vsem, ki so z nami čutili, izrazili ustno ali pisмено sožalje in ki so darovali prekrasne vence, ko nas je prerano zapustila naša ljubljena soproga in mamica, gospa

Fanči Gjurić

roj. Jereb

izrekamo najiskrenejšo zahvalo.

Posebno zahvalo dolgujemo primariju g. dr. Debevcu gg. dr. Matjašiču in dr. Puciju za ves trud ob njeni bolezni, kaplanu g. Mihi Jenku, »Liri« za ganljive žalostinke ter vsem, ki so predrago pokojnico v tako častnem številu spremlili na zadnji poti.

V Kamniku, dne 14. februarja 1934.

1915

Martin Gjurić, soprog — Blanka in Zvonko, otroka.

Občina Moste pri Ljubljani javlja tužno vest, da je umrl gospod

Franc Zupan

bivši občinski odbornik

Pogreb pokojnika se bo vršil v petek dne 16. t. m. ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti, Moste, Krekova ulica 4, na pokopališče Dev. Marije v Polju.

Neumornemu bivšemu sodelavcu ohranimo časten spomin.

Moste pri Ljubljani, dne 14. februarja 1934.

1913

Pevsko društvo Moste naznanja vsem članom in prijateljem žalostno vest, da je umrl gospod

Franc Zupan

častni predsednik

Pokojnika ohranimo v trajnem častnem spominu.

Moste pri Ljubljani, dne 14. februarja 1934.

ODBOR.

1914

Gasilska župa sreza Ljubljane mesta naznanja vsem včlanjenim četam žalostno vest, da je preminil njen častni član, tovariš

Franjo Zupan

bivši dolgoletni župni načelnik ljubljanske gasilske župe itd.

Pogreb nepozabnega nam tovariša bo v petek dne 16. t. m. ob 15. uri iz Most na pokopališče pri D. M. v Polju.

V Ljubljani, dne 14. februarja 1934.

Upravni odbor.

Gasilska zajednica dravske banovine naznanja vsem včlanjenim četam in župnim starešinstvom, da je danes preminil njen dolgoletni odbornik, gospod

Franjo Zupan

predsednik gasilske čete v Mostah pri Ljubljani, dolgoletni načelnik in častni član ljubljanske gasilske župe itd.

Pogreb nepozabnega nam tovariša bo v petek 16. t. m. ob 15. uri iz Most na pokopališče pri D. M. v Polju.

Vzornega gasilskega delavca ohranimo v častnem spominu

V Ljubljani, dne 14. februarja 1934.

Predsedstvo zajednice.

Pogrebni svetod Iv. Gaštek Vodmat-Moste pri Ljubljani

Umrl nam je danes ob pol 3. uri, previden s svetimi zakramenti, naš nad vse ljubljani soprog, oče, stari oče in tast, gospod

Franc Zupan

uradnik drž. žel. v pokoju in hišni posestnik

Pogreb dragoga pokojnika se bo vršil v petek dne 16. februarja ob 15 uri iz hiše žalosti, Krekova ulica št. 4, na pokopališče v Dev. Mar. v Polju.

Prosimo tihega sožalja.

Moste pri Ljubljani, dne 14. februarja 1934.

Katarina Zupan, soproga — Herman in Rihard, sinova — Kristina, hčerka — Pavlina in Minka Zupan, sinovi, in ostalo sorodstvo.

1917

TRGOVCI SO NAM VZGLED

Kako se da brez škode za napredek šediti Reklama na stenah in drugih tiskovinah izginja, ker nima stika z občinstvom. »Jutrovi« oglasi pa so od čitateljev naročeni in kupljeni in so zato stalna in najboljša vez med trgovcem in odjemalcem.

Srebrne krone

stare zlate in srebrne kape za nakupne dragotnine v Ljubljani, Hrvatska, slika 86 — vhod v Vidovdanskem oazu (pri g. edine M. t. m.)

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjem očem »Claven« je mast

Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnih izvorih o garancijski skladbi. Ovsajte se posrebiti!

M. Hrnjak

lekarnar — Sisk.

Zapustila nas je za vedno naša nadvse ljubljena soproga in zlata mamica, gospa

Katarina Kramar

soproga brzojavnega nadzornika v pokoju

dne 13. t. m. po kratkem mučnem trpljenju, previdna s tolažili sv. vere. Truplo prebлага pokojnice se prepelje v Škofjo Loko, Karlovska ulica 19, kjer se vrši pogreb iz hiše žalosti v petek, dne 16. februarja t. l. ob 4. uri popoldne na tamošnje farno pokopališče.

Ljubljana - Škofja Loka, dne 14. februarja 1934.

Kramar Franc, soprog; Anica, poštna uradnica; Rado, diplom. tehnik; hčerka in sin ter vse ostalo sorodstvo.

1918

Občina Ljubljana

Mesto: pogrebni svetod

A. Christy

SKRIVNOST EKSPRESNEGA VLAKA

Roma

»Mademoiselle,« je zamrmral z globokim priklonom, »prišla sva po naročilu gospoda van Aldina.«

»Tako? Zakaj pa ni sam prišel?«

»Ne počuti se dobro, saj veste, da tukajšnje podnebje ne prija vsakomur. A midva z majorjem Knightonom sva pooblaščenata, da ga zastopava. Razen če bi hotela mademoiselle kakih štirinajst dni potrpeti, da okreva.«

Poirot je dobro vedel, da ženske Mirelle ne sovražijo ničesar tako kakor besedico »potrpeti«.

»Dobro, govorila bom!« je vzklila. »Moje potrpežljivosti je konec. Razšalil me je — da, razšalil! Ali mar misli, da more Mirelle zavreči kakor staro rokavico? Še nikoli se me ni noben moški naveličal, zmerom se jaz naveličam moških!«

Razburjeno je hodila po sobi kakor zver po kletki. Njeno vitko telo je trepetalo od besnosti. Mizica, ki ji je bila na poti, je s treskom zletela ob zid. »Tako naj se zgodi tudi njemu,« je zavpila, »in takele!« 7—bila je stekleno vazo s svežimi lilijami in jo vrgla v kamin, da se je razbila na tisoč koscev.

Knightonovi hladni angleški spodobnosti je bil ta pogled mučen. Poirota je pa prizor očividno zabaval; kar mežikal je od zadovoljstva.

»Ah, čudovito,« je vzklila »videti je, da je madame temperamentna.«

»Umetnica sem. Vsaka umetnica je temperamentna. Nešteto krat

54

sem rekla Derek, naj se varuje, pa me ni hotel poslušati. Ali je res, da se misli oženiti s tisto angleško miss?«

Poirot je zakašljal.

»Pravijo, da je kar malikovalsko zaljubljen vanjo,« je dejal.

Mirelle je stala zdaj tik pri njem.

»Svojo ženo je umoril!« je zavreščala. »Tako — zdaj je izgovorjeno. Že prej mi je priznal, da jo misli umoriti! V zagati je bil! In to je bila zanj edina rešitev!«

»Policija,« je menil Poirot, »hm, policija bo hotela videti dokaze za to — trditve.«

»Videla sem ga, ko je v noči umora stopil iz ženinkega oddelka.«

»Kdaj?« je rekel Poirot.

»Tik preden smo se pripeljali v Lyon.«

»Ali se upate to s prisego potrditi, mademoiselle?«

»Seveda!«

Trenutek ali kaj je bilo vse tiho. Mirelle je lovila sapo in na pol izzivalno, na pol plašno gledala zdaj tega, zdaj onega.

»Stvar je resna,« je rekel detektivu. »Ali se zavedate, kaj pomenijo vaše besede?«

»Menda se zavedam!«

»Hm,« je dejal Poirot. »Potem ne smemo izgubljati časa. Morda naju kar zdaj spremita k preiskovalnemu sodniku.«

Mirelle je osupnila. Obotavljala se je, ali, kakor je Poirot napred videi — nazaj ni mogla več.

»Prav, samo plaši si vzamem.«

»Železo je treba kovati, dokler je vroče,« je zamrmral Poirot, ko je zaprla vrata za seboj. »Take ženske so nepreračunljive. Čez uro bi ji bilo nemara žal.«

Mirelle se je vrnila v plašču peščene barve, obrobjenem z

leopardovim krznom. Tudi sama je bila podobna razdraženi leopardki, pripravljeni na skok. Oči so se ji kar bleščale od togote in odločnosti.

Preiskovalni sodnik se je baš razgovarjal s Cauxem. Preiskovalni uradnik je vpludno povabil Mirelle, naj pove, kar ve.

»To je nenavadna istorija,« je počasi rekel Carrège, ogledujoč plesalko skozi svoj nanosnik. »Kakor pravite, se je torej Kettering že naprej bahal s svojim dejanjem?«

»Seveda se je. Rekel je, da je prezdrava, da ga more rešiti samo nezgoda — in da bo že ukrenil, kar je treba.«

»Ali se zavedate,« je resno dejal Carrège, »da se s tem tako rekoč obtožujete pomoči pri zločinu?«

»Jaz? Kje neki! Niti trenutek nisem imela njegovih besed za resne. Saj poznam moške, kako časih kvasijo tja v en dan.«

Preiskovalni sodnik je vzdignil obrvi.

»Po tem tekam ste imeli grožnjo gospoda Ketteringa samo za prazno govorjenje? Morda vas smem vprašati, zakaj ste kratkoma pustili svoj londonski angažman in odpotovali na rivijero?«

»Hotela sem ostati v bližini moža, ki sem ga ljubila. Ali je to tako nerazumljivo?«

Poirot je previdno vrnil vprašanje.

»Torej ste gospoda Ketteringa na njegovo željo spremili v Nizzo?«

Odgovor na to vprašanje se Mirelle ni zdel lahek. Po kratkem obotavljanju je ošabno dejala:

»V takih rečem storim zmerom tisto, kar je meni prav.«

Noben izmed mož ni prežrl, da ta odgovor prav za prav ni bil odgovor. Toda nobeden se ni oglasil.

»Kdaj ste prišli do prepričanja, da je Kettering umoril svojo ženo?«

DIN 85 - MESEČNO

Ste že sporočili našim zastopnikom, da želite kupiti naš JADRAN radio prejemnik?

NAJVEČJA RADIOINDUSTRIJA SVETA

PHILIPS RADIO

Cene malim oglašom

Zemlje in dopisovanja: vsaka beseda Din 2.— ter enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova Din 5.—. Oglaš trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.—. Po Din 1.— za besedo se računajo nadalje vsi oglaš, ki spadajo pod rubrike »Kam pa kama«, »Auto-moto«, »Kapital«, »V najemu«, »Posesti«, »Lokalije«, »Stanovalci«, »Stribi«, »Vrednote«, »Informacije«, »Živali«, »Obrite in« »Lese« ter pod rubrikama »Trgovski potniki« in »Zasluzke«, če se z oglašom nudi zasluzek, oziroma, če se išče potnika. Kdor si pa pod tema rubrikama išče zasluzka ali službo, plača za

Mali oglasi

Za odgovor 3 Din u znamkah

vsako besedo 50 par. Pri vseh oglaših, ki se računajo po Din 1.— za besedo, se računajo enkratna pristojbina Din 5.— za šifro ali za dajanje naslova. Vsi ostali oglaš socialnega značaja se računajo po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova pri oglaših, ki se računajo po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.—.

Najmanjši znesek pri oglaših po 50 par za besedo, je Din 10.—, pri oglaših po 1 Din za besedo pa Din 15.—.

Vsa pristojbina za male oglašje je plačati pri predaji naročila, ostalo jih je vpsolati v pismo obenem s naročilom.

Službo dobi

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (1)

Pošten sluga

8-12.000 Din dobi mesto v trgovskem podjetju v Celju. Ponudbe na področju »Jutra« v Celju pod oznako »Zvezni sluga« 3943-1

Maitre de plaisir

s znanjem vsaj jezika, agilen in v svoji stvari po polnoma vezan na tle. Ponudbe na upravo štravleka Rogaska Slatina. 3995-1

Služkinjo

bi dobro kuha, s dolgotrajnim opravljanjem, sprejemni na Mirja — Venerova ulica 27. 3998-1

Natakarico

sprejemno, Nalov v oglaš. oddelku »Jutra«. 3974-1

Pomožno kuharico

sprejemno v gostilno v večjem mestu na delu. Ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« v Ljubljani pod oznako »Trgovca«. 3967-1

Vrtnarski delavec

vajen tudi vseh drugih gozdnarskih del, semki. dobi stalno zaposlenje. Ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Priloge«. 3980-1

Bili, Bobijev sin

Hitro je slekel svoje cape, se preoblekel za strašilo, stopil natanko na tisti kraj si pategnil kloboč na obraz in ostal ta ko z dvema šopoma slame v rokah. In res ukana se je posrečila: Bili se je potolažil, se kmalu vrnil in nadaljeval gostijo. Pri kateri ga je bil zmotil Martin.

Brivski pomočnik

soliden, dober podatek, ne-odločen, dobi službo, takoj z vsakim strokom. — R. Vokal, Karlovec, Riječka cesta 41. 3982-2

Brivski pomočnik

prosvetec v stroki in damski stroki, dobi stalno mesto s stanovalstvom in bno v hiši. Nastop 1. mar-ča ali po dogovoru. Pri-ponudbi je treba priložiti prejšnje mesto, Ivan Mlak, brivec, Radovljica, Goran-eko. 3989-1

Mesar, pomočnika

takoj sprejemno, Orlam se samo na osebne prošnje. Joz. Mesar, mesar, Ljub-lijana, Sv. Petra cesta 61. 4014-1

Agilne dame

88cm za dobričenost po-let brez konkurence. Ga-ranacija potrebna. Ponudbe na Aloja Komar. 4002-1

Službe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (2)

Brivski pomočnik

dobro delavec, perfekten budi šnec, znanjiv in pri-jezen, a petletno pomo-čnik stroka, išče mesto v boljšem okolju. Nespote po dogovoru. Franjo Bedko-vid, salca Gledov. 3985-2

Kupim

Uglat trg, značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. (3)

Razmnoževalni

aparati-ciklostili nabijem, v dobrem stanju kupi Berdon, p. Gornja vna. 3991-7

Več marionet, fl. ar

kupim. Velikost 18-25 cm. Plemenite ponudbe s opisom figur in navedbo cene na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Priloge«. 4004-7

Prodaj

Oglaš. znaka po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. (4)

Prodaj

5000 kg vravnike mra. hancin-moor zvezke »Ba-grid« s vozilom mont-razo okoliškaro za saganje drv. in elektr. vrt. 22 HP. 220 Volt. Iskovarni tek. Pločnice v govorini ali kmeti. knjižnica Ljil-eko posojilnica v Ljubli-ji. — Nalov pove oglaš. oddelku »Jutra«. 3978-6

Vrtnar

semki, 37 let star, dobro versiran v stroki, išče za-koj službo. — R. Vokal, Karlovec, Riječka cesta 41. 3982-2

Pisarniška moč

s sedemdeset letno, zmo-žnostjo korekcijskega in slovesničnega, hrvaščini, nemščini in italijanščini, zmo-žnostjo slovesnice, hrvaščine in nemške stenografije, stro-jevanja ter knjigovodstva, išče službo v Ljubljani ali »okolici«. Cenj. ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Priloge«. 3997-2

Prvovrstna

krojačica se pripravlja na dom za hi-vaše plašter, kostumov in oblik po primerni cenj. Rečna ulica 5 — Trnov. 4000-2

Mlajši trg. pomočnik

s znanjem nemščine in slo-venščine, nekadilci. išče službo s menšjo plačo v okolici trgovine. Nalov v oglaš. oddelku »Jutra«. 4002-6

Vajenci-ke

Frizersko vajenico sprejme teko Fran Rošič, Ljubljana Siska, Celovška ulica 71. 4015-4

Kupim

Uglat trg, značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. (3)

Razmnoževalni

aparati-ciklostili nabijem, v dobrem stanju kupi Berdon, p. Gornja vna. 3991-7

Več marionet, fl. ar

kupim. Velikost 18-25 cm. Plemenite ponudbe s opisom figur in navedbo cene na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Priloge«. 4004-7

Prodaj

Oglaš. znaka po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. (4)

Prodaj

5000 kg vravnike mra. hancin-moor zvezke »Ba-grid« s vozilom mont-razo okoliškaro za saganje drv. in elektr. vrt. 22 HP. 220 Volt. Iskovarni tek. Pločnice v govorini ali kmeti. knjižnica Ljil-eko posojilnica v Ljubli-ji. — Nalov pove oglaš. oddelku »Jutra«. 3978-6

Kupim

Uglat trg, značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. (3)

Razmnoževalni

aparati-ciklostili nabijem, v dobrem stanju kupi Berdon, p. Gornja vna. 3991-7

Norveško

riblje olje najfinije sveže, vedno v zalogi Narodna vodna pro-izvodnja Pločnik, Trilava (Dunajska) cesta št. 6. 348-6

Bukovo oglje

dobro, viano vrt vagonov prodam — Vprašanje na poštni predal št. 4 — Sv. Peter v Šv. dolini. 3985-6

Gozdne sadike

smrekove in mešerove, za spomladensko saditev bo po nizki ceni oddaljal Ož-olt Andrej, upravnik. Ko-privnik pri Koberju. 3963-6

Mikroskop

dobro ohranjen, prečilen, s kamero in povečevalni-ugodno napravo. Iz pri-jeznosti na oglaš. v trgo-vojni Drago Fran. Stari trg 11. 4001-6

Kopalno banjo

veliko, pločevnasto, pro-gram. Nalov v oglaš. oddelku »Jutra«. 4002-6

Kovčeg-gramofon

majhen, in 22 komadov dobrih plošč, sem pripr-avljen za trdnost, pocen-je. Rošič, Ljubljana Siska, Celovška ulica št. 71. 4015-4

Vrednote

»Novica 1 Din za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din (3)«

Vsakovrstno zlato

kupuje po najvišjih cenah CERNE — juvelir Ljubljana, Wolfova ulica 3

Pohištvo

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (18)

Gospodsko sobo

(Herrenzimmer) Barok, ital. renesansa ali gotika, kupim takoj. — Ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Priloge«. 3973-12

Posest

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (20)

Stavbno parcelo in

enonadlastno hišo prodam. Dosega 85% Nalov v oglaš. oddelku »Jutra«. 1916-30

Posestvo

opremljena hiša, gospodar-eka poslopja, njive, trav-niki, sadovnjaki in kopeji, pripravno za penzionista, blizu Ljubljane oddam v najem proti malenkostni mesečni odškodnini. Nalov v oglaš. oddelku »Jutra«. 3992-30

Manjše posestvo

ob letelem, ali daleč od Ljubljane, ali blizu v hi-poteki v Ljubljani kupim. Plačam deloma v gotovini, deloma v knjižnih. Ponudbe na področju »Jutra« v Mariboru pod »Maribor«. 3940-30

Novozidano hišo

in velik vrt prodam za 35.000 Din. Pripravno za obrtnika ali upokojenca. Ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Priloge«. 3992-30

Trgovska hiša

napredaj pod ugodnimi po-goji. Leba izvenca. Letna najemnina 6000 Din. Ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Priloge«. 3992-30

Kapital

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (16)

Najkulantnejša

posojila dajemo na vsi vrste val-je, obliki, vrednosti, papirje, vojno škodo, izvenca, na kurantno plač. Nalov v oglaš. oddelku »Jutra« pod »Priloge«. 3992-30

Vrednote

»Novica 1 Din za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din (3)«

Vsakovrstno zlato

kupuje po najvišjih cenah CERNE — juvelir Ljubljana, Wolfova ulica 3

Pohištvo

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (18)

Gospodsko sobo

(Herrenzimmer) Barok, ital. renesansa ali gotika, kupim takoj. — Ponudbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Priloge«. 3973-12

Posest

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (20)

Stavbno parcelo in

enonadlastno hišo prodam. Dosega 85% Nalov v oglaš. oddelku »Jutra«. 1916-30

Lokali

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (19)

Lokal

lep in velik, v centru me-sta na prometnem kraju oddam s majem. Nalov v oglaš. oddelku »Jutra«. 3977-19

Lokal

na hkratiškem obrt oddam ugodno na prometni točki Tyrseve ceste. Nalov pove oglaš. oddelku »Jutra«. 3995-19

V najem

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (17)

Hišo s trgovino in

gostilno v obdru s vrt in pred-obračevna na Hrvaščini, v zelo bogatem kraju oddam v najem. Ne daleč od me-je Slovenije, s teletniko postaja in polno Informa-cije daje Polak. Konjice, oje daje Polak. 3994-17

Lekarno

s pripadajočimi polovnimi prostori, v prometnem kra-ju ob železnici v dravski banovini oddam v najem radi smrtnega sonda. Na-razpogo opremljena eta-novarska soba. Ponudbe do 5. marca na Nalov: Lekarna Ruprecht, Trebnje — Dravska banovina. 8944-17

Stanovanje

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (21)

Trisob. stanovanja

oddam. Polze se pri A. Mergenthaler, Moste, Zaloška cesta. 3948-2

V palači Hranilnega

in pos. konzorcija v Gajevi ulici 9 oddamo s 1. marcem

dvosob. stanovanje

s kopalnico, brez kuhinje, s 1. majem pa

poslovne prostore

obstoječe iz predobne, dve-riane in majhne sobe ter drugih pritlik, pripravno za pisarno, družbeni lo-ka, knjižnico razne obra-vovalice itd. Obje mo-derne komfort. Centrum me-sta Najemnina nizka. Več se poizve v pisarni kon-sozici. pritrjuje levo. 4027-21

Štirisob. stanovanje

s kopalnico, plinom vrtom, oddam v Gornji ulici št. 14. Ogledati med 10 in 12. ter 2. in 4. oro. 3964-21